

Võru linnavalitsus jätkab tegusal kursil

Selja taga neli jõulist ja edukat investeeringute aastat, soovib Võru linnavalitsus jätkata tegusal kursil ning linna selgi aastal eelaraha toel edasi arendada.

Tänavu investeerib linn erinevatesse tegevustesse ligi 5,4 miljonit eurot, millest erinevad (euro)toetused moodustavad ligi 3,2 eurot.

Suuremateks ettevõtmisteks on Võru Kesklinna Kooli rekonstrueerimine, Võru linna keskväljaku (praegune Seminari park) rajamine ja Räpina maantee osaline rekonstrueerimine.

Mainekujunduslikult tähtsaks kujuneb suvel toimuva lastefestivali korraldamine, kuna mullu esmakordselt toimunud üritus kujunes menukaks, tõi Võrru teise linna jagu rahvast ning ootab väärlist jätku.

Eespool mainitud ja teistestki olulistest ettevõtmistest tuleb täpsemalt juttu järgmistest lehenumbrites.

Ulis Guth

Loe ka lk 2, 3 ja 4

Mullu esmakordselt toimunud Võru Lastefestival.

KOMMENTAAR

Marianne Mett, avalike suhete spetsialist

2018. aasta Võru Lastefestival toimub 28.–29. juulil. Muudame linna taas suureks ja lõbusaks kogupere mängumaaks. Võrreldes eelmise aastaga on loomulikult kavas mitmed uuendused. Üks on kindel: festivalil on tegevust igas vanuses lastele ja lapsemeelsetele inimestele.

Kindlasti jäävad alles laste lemmikud: fantaasiahoov (mustkunst, tsirkus, teadusteater), multifilmid, robotika, virtuaalreaalsus, arvutimängud, seikluspark ja atraktsioonide park, teatrietendused, sportlikud tegevused Tamula rannas, muinasaeg, võrukeelne õpihoov, muinasjututehas, õhtune koguperekontsert, tehnikapark, miniloomaaed, laad ja melu tänavatel. Sel aastal ühinevad seiklus- ja atraktsioonide park ühiseks teemapargiks ning muinasjutte ja teatrit saab vaadata ja kuulata teatrihoovis, miniloomaaia loomadele lisaks soovime tutvustada lastele lemmikloomi, tuua tänavale tänavamuusikuid ning sisustame tegevustega Võru linna uue skateparki, seame üles noortelava ning plaan on kutsuda ka lapsi laadale kaupleva enda meisterdatud käsitööga.

Kutsume kõiki festivalil osalema ja kaasa lööma uute ideede ja teostustega! Tulge koos klassiga, kooliga, lasteaia või sõprade grupiga – viige läbi põnev töötuba lastefestivali alal, tulge esinema vabalavale ning saatke meile veel põnevaid ideid ja/või mõtteid, keda või mida soovite lastefestivalil kohata!

Diana Vene, linna peaarhitekt

Mul on hea meel, et Võru linn taastab ajaloolise linnasüdame. Seminari väljaku näol on tegemist algse linna keskväljakuga, mis aja möödudes turuplatsist pargiks on muutunud. Olemasolevat parki kasutatakse väga vähe ning enamasti inimesi läbib parki ilma seal peatumata. Põhjusti on mitmeid, kuid fakt on igatahes see, et praegusel kujul see paik inimesi keslinna ei tõmba.

Väljaku taastamisega soovime tuua inimesed tagasi linna keskele, nii nagu linna rajades oli mõeldud. See ala taastatakse uuendatud kujul, et inimesed hea meeleaga siin oma vaba aega veedaksid. Väljakul saab korraldada laatasid, turge, kontserte, näituseid, etendusi, paraade, siin tekib mõnus keskkond nii jalutamiseks kui ka peatumiseks.

Taastatav keskväljak on ümbritsetud väärivate hoonetega, mis tagavad uuele keskkonnale vaieldamatult esindusväljaku staatuse. Arhitekt Villem Tomiste projekteeritud keskväljak annab edasi tugevalt „võru“ motiivi. Seda on tunda nii platsi kui ka unikaalse mööbli kujunduses. Turuletid, taimekastid, tuulevarjud, istepingid, varjualused, valgustid, purskkaev – kõik saab olema ainulaadne, mida kusagil mujal ei leidu. Võru linn saab endale juurde uue vaatamisväärsuse ja hubase paiga nii argi- kui ka pidupäevadeks.

VIIMANE VÕIMALUS

Anna oma hääl konkursil „Võro liina tego 2017“

Selle nädalaga lõpeb Võru linnavalitsuse korraldatud konkurss 2017. aasta kõige silmapaistvama teo ja tublide tegijate väljaselgitamiseks. Sellega seoses ootame Sinu ettepanekuid ja arvamusi.

Täida juuresolev kupong ja postita see hiljemalt 27. jaanuaril (postimaks on tasutud ning marke kupongile lisama ei pea). Kupongile kirjuta, mis on Sinu arvates kõige silmapaistvam tegu Võrus läinud aastal. Kindlasti pane kirja ka oma nimi ja kontaktandmed, sest kõigi kupongisaatjate vahel loositakse välja linnavalitsuse meened.

Hääletada saab ka Võru linna veebilehel www.voru.ee.

„Võro liina tego 2017“ kuulutatakse välja 23. veebruaril, Eesti Vabariigi 100. aastapäeva tähistamisel kultuurimajas Kannel.

Marianne Mett,
avalike suhete spetsialist

“Võro liina tego 2017”

Info: marianne.mett@voru.ee või tel 785 0948

- Uus betoonist skatepark
- Lasteaia Sõleke rekonstrueerimine
- Linna läbiva jalg- ja jalgrattateede ehitus
- Uus Nõõrimaa Toidukeskus
- Räpina mnt, Vilja tn ja Pika tn ringristmiku ehitus
- Katariina kiriku torni ja esifassaadi remont
- Eesti suurim lastefestival Võrus

Muu (ka erinevate tiitlite nominendid)

.....
.....
.....
.....

Kontaktandmed:

Ees- ja perekonnanimi.....
Aadress ja telefon.....

SAAJA
TASUB

POSTI-
KULU

Luba nr 1559

MAKSTUD VASTUS
EESTI

Võru Linnavalitsus
Jüri tn 11
65 620 VÕRU

Võro
Üks www.voru.ee liin

2018. aasta täis optimismi

Head kaaslinlased!

Loodan, et aasta on teil alanud igati hästi ja vaade tulevikku on põhjendatult optimistlik. Optimism, ja nagu minu vanaemale ikka meeldis ütelda – elu päälle elamine, on ainus mõistlik lähenemine elule nii meile endile kui ka kõigile neile, kes meid ümbritsevad. Tuleb vaid leida üles see kasvõi kõige pisem päikesekiir, mis toob hinge rahu ja lootust.

Võru linnale tervikuna töötab alanud aasta tulla igati positiivne, kuna varasemalt on kõvasti vaeva nähtud ja tehtu kannab vilja. Kuigi erinevates meediaväljaannetes on aasta algul tõstetud hädakisa (osaliselt ka põhjendatult) elanikkonna kiire vähenemise pärast kõikjal väljaspool Tallinna kuldset ringi, siis minule meeldib ikka näha asja arengut positiivse poole pealt, sest see sõda pole veel kaugeltki kaotatud.

Kuigi Võru linna elanikkond vähenes jätkuvalt ka 2017. aastal, on mul äärmiselt hea meel, et Võru linna elanike arvu vähenemise kiirus on võrreldes näiteks nelja aasta taguse ajaga mitmekordselt aeglustunud ja see positiivne trend on kestnud juba mitu aastat. Kui me võrdleme ennast mõne teise samasse suurusjärku jääva maakonnalinnaga, siis nende hulgas oleme oma trendiga selgelt edukamate hulgas.

Pisut teeb meele mõruks teatud poliitilise jõu käitumine, kes on kutsunud inimesi üles ennast linnast välja kirjutama, et linnal liialt hästi ei läheks. Tegemist on selle oksa saagimisega, millel ise istutakse, sest elanike arvust sõltub otseselt linnakassasse laekuva raha hulk, mille eest ehitame ja hool-dame teid, maksame lasteaiade õpetajatele palka jne.

Samas olen ma äärmiselt tänulik kõigile neile linnakodanikele, kes julgustasid oma lähedasi ja tuttavaid ennast Võrru sisse kirjutama. Kokku tuli detsembris Võrru 38 uut kodanikku teistest omavalitsustest. Usun, et tegite väga õige otsuse!

2018. aasta on Võru linnale väga oluline, kuna reaalsuseks saavad mitu Võru linna jaoks tähtsat investeeringut. 2018 on see aasta, mil saab lõplikult korda Võru põhikoolivõrk, sest aasta lõpuks soovime saada ühele poole Kesklinna kooli rekonstrueerimisega. Linna suurimaks projektiks on tänava vaieldamatult ajaloolise keskvaljaku taastamine. See projekt hõlmab lisaks väljakule ka kõiki sellega piirnevaid tänavaloike, kõnniteid ja valgustust.

Sel aastal teeme algust ka mitme olulise tänavaloigu rekonstrueerimisega. Möödunud aasta lõpus tegime taotluse toetuse saamiseks Rápina maantee rekonstrueerimisele – kui riigilt tuleb positiivne otsus, siis osa sellest lõigust tehakse ära juba sel aastal ja teine osa jääb aastasse 2019, kuna siis käivad paralleelselt ka AS-i Võru Vesi torustikutööd samal lõigul.

2018. aastal tehakse veel ettevalmistustööd Vilja tänava ja Päkapiku lasteaiade rekonstrueerimiseks. Valmivad projektid, et juba 2019. aasta alguses töödega pihta hakata.

Uue tegevusena alustame 2018. aastal vanalinna muinsuskaitsealas toetuste andmisega nendele puithoonetele, millel rekonstrueeritakse kõik hoone välised osad.

2018. aasta rahvarohkeimaks sündmuseks linnas saab olema möödunud aastal palju positiivset tagasisidet pakkunud Eesti suurim lastefestival, kuhu ootame mullusest veelgi rohkem külalisi nii Eestist kui ka kaugemalt.

Toimuvad ka aktiivsed läbirääkimised riigiga mõne riigile kuuluva kinnistu omandamise osas. Samuti jätkame aktiivset selgitustööd paremate rahastustingimuste saavutamiseks maakonnakeskustele.

Kõigele eeltoodule li-saks ei saa jätta märkimata, et alanud aasta on meie vabariigi juubeliaasta – see annab erilise värvingu kõigile linna üritustele ja tegevustele.

Nagu näete, pole me kaugeltki alla andmas, vaid soovime tugeva piirkonnakeskusena ka tulevikus kestma jääda. Rohkem optimismi meile kõigile!

*Anti Allas,
linnapea*

VÕRU LINNA LEHT

Toimetuse ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressil ulis.guth@voru.ee

Väljaandja:

Võru Linnavalitsus

Jüri tn 11, 65620 Võru

Toimetaja: Ulis Guth

Tel: 512 0787

Teostaja: OÜ Meedium

Ajalehe järgmine number ilmub 22. veebruaril

TOIMETAJA VEERUD

Uus aasta – rohkem värvi!

Hea Võru Linna Lehe lugeja! Mul on heameel teatada, et alanud aastast ilmub meie leht täisvärvilisena. Loodetavasti kujuneb positiivselt värvikaks ka alanud aasta tervikuna.

Mullu augustis sõnastasin enda tarvis Võru Linna Lehe toimetaja kreedo, mis kõlas: „Ole asjalik, heatahtlik, pühendunud, aus ja õiglane ning taju alati suurt pilti. Unusta isiklikud huvid, ära lase end mõjutada sellest, kes kellega käib, ja väldi ärapanemist. Oma teekaaslasteks võta haritus ja lai silmaring.”

Need read olid tegelikult mõeldud minu järjekordse raamatu tarvis, et jäädvustada oma senise tegevuse sisu Võru Linna Lehe toimetajana. Et selge siht ei unuks ega kaoks silme eest ka siis, kui väiklus, kadedus ja alatud argumendid head tahet lämmatama kipuvad.

Alustanud neli aastat tagasi Võru Linna Lehe toimetamist, oli mul üsna selge ettekujutus, milliseks peaks Võru linna esinduslehe nägu kujunema ning missugust sõnumit peaks maksumaksja poolt rahastatav väljaanne kandma.

Toona, asunud samm-sammult lehe sisu korrastama, oleme tänaseks üheskoos loonud terve rea uusi ja huvitavaid rubriike, mis sisaldavad soovitusi, intervjuusid, kommentaare, noorte ja laste lugusid, tähtsamate sündmuste pildigaleriid, linna ajalugu jpm.

Edu taga on koostöö, sünergia ja usaldus

Väärtustades ennetavat, selgitavat ja põhjendavat infot on meil jätkuvalt eesmärk anda võimalus eneseväljenduseks kõigile vanusegruppidele – läbi teemasid tervikuks siduva filtri, kuid ühegi autori isikupära rikkumata.

Tervest algatusest idanenud hea koostöö ja sünergia tulemusena on lõviosa meie tegemistest, ühistest ettevõtmistest ja edusammudest Võru Linna Lehes ka kajastamist leidnud ning kuna oleme lehte teinud südamega, on ta leidnud kindla koha linlaste lugemislaua.

Alates 2016. aastast, kui Võru Linna Lehe maht kasvas kaks korda ning varasema 8 lehekülje asemel hakkas iga kuiselt ilmuma 16 lehekülge, pole mul toimetajana materjali

leidmisega probleeme olnud. Vastupidi, mida aeg edasi, seda rohkem kaastöid on tulnud vastu võtta ja lugude äramahutamiseks materjalide kallal üha põhjalikumalt toimetada.

Suure(ma)mahulised lehenumbriid on andnud meile varasemast oluliselt laiemad võimalused linna hallatavate asutuste/ettevõtete info ja linnaelanikele huvitavate sündmuste paremaks kajastamiseks ning seeläbi linnast positiivse(ma) kuvandi loomiseks.

Usun, et viimastel aastatel Võru Linna Lehes juurutatud asjalik ja objektiivne joon ning kvaliteedile rõhumine pealtnäha ka pisiasjades on loonud soodsa pinnase korrastatud informatsiooni levikuks ja seeläbi ka linna paremaks arenguks. Sellise strateegiale tuginedes oleme tootnud eelkõige usaldust – seda kõige väärtuslikumat ja kaduvat vara üha turbulentsemaks muutuv maailmas. Lõppeks on asi kinni ikkagi selles, mis eesmärkidel ning missuguse pühendumusega asju tehakse. Minu eesmärk on kogukonda paremaks muuta, inimesi liigest müra säästa ning Võru Linna Lehe uus formaat on seda hästi võimaldanud.

Asjalikud kaastööd on alati oodatud

Täna võin möödunud neljale aastale tagasi vaadates kujundlikult öelda, et selja taga on üks edukas olümpiatsükkel ning aeg on astuda järgmine samm.

Lehe täisvärviliseks muutumine oli aja loogiline märk,

kuna mustvalgete külgede trükkimine värviliste vahele polnud enam mõistlik trükitehnoloogiliselt ega ka rahaliselt küllaltki vaadatuna. Kuid mis vahest veelgi olulisem, täisvärviline leht tagab kõigi kaasautorite võrdse kohtlemise ning välistab tarbetud vaidlused kellegi eelistamisest või tõrjumisest.

Siinkohal tasub ka meelde tuletada, et Võru Linna Leht on jätkuvalt avatud kõikidele kaastöödele, mis võiksid Võru linna elanikke huvitada. Kuid kindlasti ei tohiks need olla kantud kõmujanust, poliitilisest ärapanemisest ja kõigest muust inimesi eksitavast.

Olen veendunud, et kui igaüks keskenduks olulisele, kasvõi iseenda arendamisele, selmet oma tegematajätmistele õigustusi leida, teisi sarjata või sotsiaalmeedias destruktiivsesse sõnamulinasse sumbuda, muunduks meid sageli ümbritsev negatiivne energia millekski paremaks.

Ja veel. Kuna tegu on eelkõige Võru linnavalitsuse ja linnavolikogu infolehega, siis ei tegele me reklaamipinna müümisega, kuid avaldame tasuta linna ja selle allasutuste tegemisi või laiemat üldsust puudutavate ürituste kuulutusi.

Linnakodanikke puudutavad artiklid ja materjalid saab jätkuvalt saata e-posti aadressile ulis.guth@voru.ee.

*Ulis Guth,
Võru Linna Lehe toimetaja*

- Võru Linna Leht oma 6850 eksemplariga on suurima trükiarvuga ajaleht Võrus, mis levib tasuta, otsepostitusena Võru linnas.
- Ilmub alates 14. augustist 2004, veebis alates 2006. aastast.
- Alates 2014. aastast ilmub 11 korda aastas iga kuu 21.–26. kuupäeval, augustis linna sünnipäeva eel erandina 12.–15. kuupäeval ja detsembris jõulude eel 18.–21. kuupäeval. Juulis leht ei ilmu.
- Lehenumbri maht oli 2015. aastani 8 lehekülge, alates 2016. aastast 16 lehekülge.
- Alates 2018. aastast on Võru Linna Leht täisvärviline.

MÖTISKLUS

Alguse tähtsus

On aasta esimene kuu ja meie kalendrites seisab avatuna esimene lehekülge. On alanud aasta 2018. Mõned meist ootavad kannatamatusega seda, mis peaks sel aastal juhtuma.

Tavaliselt ootavad lapsed eluvusega iga oma järgmist sünnipäeva. Oodatakse täisealiseks saamist, kooli lõpetamist või toredat reisi. Kellelgi on pulmapäev kindlaks määratud – see on imeline päev kogu eluks, mida tasub oodata. Noored vanemad ja nende lähedased elavad südame põksudes kaasa, et kohutada uue ilmakodanikuga. Seegi on suurepärane ootus.

Mooses pöördub oma laulus Jumala poole sõnadega: „Täida meid hommikul oma heldusega, siis me hõiskame ja oleme rõõmsad kogu oma elu-ajal!” Hooldekodus vanakesi külastades palusin neil selle piibliteksti üle mõtiskleda

ning oli imeline kuulata, mida kõike need auväärses eas inimesed olid Jumala heldusena oma elus tähele pannud. Neid kuulates täitus ka minu enda süda tänuga.

Targad on need, kes lubavad Jumalal kõik oma hommikud ja algused heldusega täita. Kui Jumal andis noorele kuningas Saalomonile muinasjutulaadse võimaluse paluda seda, mida ta iganes soovib, tuli noormehele kõigepealt meelde, et Jumal oli olnud helde tema isa Taaveti suhtes, kuna Taavet oli olnud õiglase südamega. Sellepärast palus Saalomon endalegi sõnakuulelikku südant ja mõistust, et aru saada, mis on õige.

Jumal vastas: „Sellepärast, et sa palusid seda ega palunud enesele pikka iga, rikkust ja oma vaenlaste hinge, siis ma annan sulle targa ja mõistliku südame. Aga ka seda, mida sa ei ole palunud, ma annan sulle, niihästi rikkust kui ka au. Ja kui sa käid minu teedel, siis ma pikendan su päevi.”

Algused on tähtsad. Et need oleksid täidetud Jumala heldusega, soovin kõigile südametarkust ja mõistust, et aru saada, mis on õige. Siis on veel vanuigi, mille eest tänulik olla.

*Hele Kulp,
Seitsmenda Päeva
Adventistide
Võru Koguduse pastor*

ARENJUSTEGEVUS

Võru linn valmistub R pina maanteed rekonstrueerima

Võru linnavalitsus esitas läinud aasta 20. detsembril majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumile taotluse R pina maantee kui täiendava transiitkoormusega tänava rekonstrueerimiseks toetuse eraldamiseks. Kas taotlus rahuldatakse, selgub lähikuudel. Projekteerimine algab sellest sõltumata (juba varem).

2018. aastal planeeritakse koostada kogu tänava rekonstrueerimisprojekt, millele tehakse kvaliteetse lõpptulemuse saavutamiseks ekspertiis. Toetuse eraldamisel on ehitustegevus planeeritud kahes etapis: linna piirist kuni Vilja ja Pika tänavaga ristumiseni 2018. aasta teisel poolel ning Vilja ja Pikk tänavaga ristumisest kuni Jüri tänavani 2019. aastal.

R pina maantee rekonstrueerimisel rajatakse mõlemale poole tänavat jalg- ja jalgrattateed ning uuele, senisest kitsamale sõiduteele asfaltbetoonkate koos nõuetekohaste kandekihtidega. Samuti rajatakse nõuetele vastavad  ulek aigurajad, parklad, sissesõiduteed ja sademeveekanalisatsioon ning tänavale paigaldatakse nõuetele vastav ja üheselt mõistetav liiklus- ja teekattemärgistus. T oode tulemusena paraneb oluliselt liiklejate ohutus.

Ulis Guth

Võru linna üks intensiivsemaid liikluss olmi – R pina maantee ringristmik.

KOMMENTAAR

Linnamajanduse osakonna juhataja Raiko Palm

R pina maantee ehitust oode teostamise 2019. aastal Vilja ja Pika tänava ristmikust kuni Jüri tänavani tingib asjaolu, et selles lõigus plaanib vee- ja kanalisatsiooniteenust pakkuv Võru Vesi AS välja vahetada magistraaltorustikud. T oode käigus finantseeritakse esialgsel hinnangul u 5430 m   sõidutee asfaltbetoonkatte taastamist riigi toetusest, mis vähendab oluliselt Võru linna investeeringut tänava rekonstrueerimisel.

Planeeritavad tegevused R pina maantee rekonstrueerimisel:

- Olemasoleva teekatte likvideerimine (asfaltbetoonkatte freesimine ning   rekiivide ja liiklusmärkide eemaldamine).
- T anavaaluse pinnase eemaldamine ning asendamine nõuetekohase mineraalse tagasit aitega, et saavutada teekonstruktsiooni kandekihile nõutav elastsusmoodul.
- Sademeveekanalisatsioonitorude ja -kaevude paigaldamine ning vee- ja kanalisatsioonis ustemide rekonstrueerimine (Vilja ja Pika tänavaga ristumisest kuni Jüri tänavani, Võru Vesi AS tellimusel).
- Vajadusel teiste teemaale jäävate kaevude rekonstrueerimine ja kaante projektij rgsetele kõrgustele viimine, olemasoleva tänavavalgustuse ümbertõstmine.
- Sõidutee   rekiivide ja asfaltbetoonkatte paigaldamine.
- Jalg- ja jalgrattateede asfaltbetoonkatte paigaldamine.
- Haljastuse rajamine.
- Liiklusmärkide paigaldamine ja teekatte markeerimine.

Huvipakkuvaid fakte:

- R pina maantee pikkus Võru linna piires on 1300 m.
- Maksimaalne liiklussagedus 2017. aasta detsembris teostatud mõõtmiste tulemuste põhjal on 8182 autot   p aevas.
- R pina maantee ja sellega ristuvad tänavad on tähtsad liikluss olmed, kuna lisaks igapäevasele transiitliiklusele teenindab nimetatud tee ka kaubatranspordiga tegelevat Võru raudteejaama, tööstuspiirkondi (endine KEK-i territoorium, Kagu-Eesti Innovatsioonikeskuse (KEIK) territoorium ja planeeritud V rusoo tööstusala), Võru Spordikeskust, Politsei- ja Piirivalveameti (PPA) hoonet, Maanteeameti Võru teenindusb urood, kauplusi Magaziin ja N  rimaa Toidukeskus, mitmeid puidu- ja m   bliettev tteid (sh Wermo) ning suures mahus autotransporti kasutavaid suurettev tteid Kuusakoski AS, Valio Eesti AS, Cristella VT O   ja Koido Tootmine O   (endine Tootmisbaas). Samuti teenindab tee suure masinapargi ja liiklussagedusega ettevõtteid – Võru linna- ja maakonnaliinidel bussiliiklust pakkuvat Hansa Bussiliinid AS-i, teede ehitus- ja hooldust oidid pakkuvat Eesti Teed AS-i Võru baase ning autotransporditeenust pakkuvat Auto Võru AS-i baasi. Oluline on ka asjaolu, et R pina maantee kaudu saab sõita Maksu- ja Tolliameti teeninduspunkti, mis asub Põllu tn 2.

Luha ja Jüri tänavate liiklusohhtlik ristmik ehitatakse ümber ringristmikuks

Võru linnavalitsus rajab sel aastal Jüri ja Luha tänavate ristmikule ringristmiku. Vajaduse liht-ristmiku ümberehitamiseks on põhjustanud asjaolu, et viimastel aastatel on nimetatud piirkonnas toimunud kiire arendustegevus, mis omakorda on põhjustanud liiklussageduse kasvu nii

sõidukite kui ka kergliiklejate osas.

„2016. aastal teostatud liiklussageduse m o distamine andis tulemuseks, et ristmikku ületab 9079 sõidukit   p aevas Jüri tänava ja 2940 sõidukit   p aevas Luha tänava kaudu, mis teeb nimetatud ristmiku üheks

koormatuimaks Võru linnas,“ selgitab linnamajanduse osakonna juhataja Raiko Palm.

„Samuti suurendab antud lõigul liiklusohhtu liiga suur sõidukiirus. Kiirustabloo andmetel ületab Jüri tänaval lubatud sõidukiirus 50 km/h u 52% liiklejatest. Nendest u 5% ületavad lubatud

sõidukiirust rohkem kui 10 km/h ning 2016. aastal mõõdetud tippkiirus oli isegi 136 km/h.“

Ka ei vasta Palmi sõnul nõuetele ristmikul asuvad jalak aijatate  ulek aigurajad, need on liiga pikad, ohustavad jalak aiajad ja vähendavad ristmiku läbilaskvust veelgi. „Liikluskindlustuse Fondi

andmetel Jüri ja Luha tänava ristmikul toimunud aastatel 2009–2015 18 liiklusõnnetust, millest enamus on k  ll ainult varalise kahjuga, kuid 2014. aastal toimunud liiklusõnnetuses esines ka isikukahju,“ tõi ta näite.

Linnamajanduse osakonna juhataja kinnitab, et ringristmik

on praeguse olukorra puuduste lahendamiseks parim võimalik lahendus, pakkuks paremat liiklusohutustaset ja läbilaskevõimet nii sõidukitele kui ka kergliiklejale. „Samuti aitab ringristmik liiklust rahustada ja vähendab sõidukiirust,“ lisas ta.

Ulis Guth

Kuidas ja millal saab Katariina kirik väljastpoolt l oplilikult korda?

Head kaaslinlased, V ruga seotud inimesed ja sõbrad!

Kõigepealt suur aitäh kõikidele annetajatele, kes on andnud oma panuse Katariina kiriku renoveerimise toetuseks. Oleme üheskoos suutnud astuda ühe väga olulise sammu edasi, kuna eelmise aasta lõpul saime ühise pingutuse toel renoveeritud kiriku torniosa, esifassaadi koos uksega ja trepi. Rajatud sai ka kaldtee, mis tagab mugavama juurdep aasu kirikusse liikumisraskustega inimestele. Kokku kulus nendeks t oodeks 109 527,60 eurot. Ehitust oodele lisandus täiendavalt järelevalve kulu 2 885,48 eurot ehk siis kogu ehitust oode esimese etapi kulu oli 112 413,08 eurot.

Raha t oode teostamiseks saadi järgnevatest allikatest:

SA Võru St. Katariina Kiriku Rekonstrueerimise Fond	34 413,08 �
Võru Linnavalitsuse toetus	58 000 �
SDE Riigikogu eraldas läbi Muinsuskaitseameti	20 000 �

KOKKU: 112 413,08  

Fondi rahaline seis:

Fondile laekunud toetuste vabade vahendite jääk	8652,77 �
---	-----------

Hea meel on tõdeda, et eraisikute annetused on jätkunud kogu fondi tegutsemise perioodi k  llaltki ühtlases tempos. Oleme väga tänulikud, kuna sellega anname sõnumi, et me ei oota k  ed rüpes ega looda ainult, et keegi maksaks selle kulu kinni, vaid ig  ihel meist on võimalus anda oma panus Võru linna ühe olulisema maam argi – Katariina kiriku – kordategemiseks. On ju teada tõsiasi, et toetatakse seda, kes ise p   ab. Kindlasti ei j  a siis ka linn pealtvaatajaks. Loomulikult kasutame ka kõiki toetusprogrammide võimalusi. Kahjuks on aga nii, et kirikute jaoks häid rahak usimise kohti napib.

Kuidas edasi?

Kiriku rekonstrueerimise teises etapis kavandame rekonstrueerida  ulej  nnud fassaadi (k  lgseinad ja tagumise otsaseina). T oode eeldatav maksumus on ca 130 000 eurot. T oodega planeerime alustada 2019. aasta kevadel. 2019. aasta lõpuks soovime saavutada olukorra, et taastatud ajaloolise keskvaljaku keskel k orgub vaststelt renoveeritud ja hea väljanägemisega kirik.

Seoses sellega kutsun teid, head kaaslinlased, ettevõtjad, V ruga seotud inimesed ja Võru sõbrad andma oma panus meie maam argi – Katariina kiriku – kordategemise heaks.

P oordun kõigi Võru elanike, ettevõtjate ja V ruga seotud isikute poole üleskutsega annetada kodulinna kiriku heaks!

Anti Allas,

SA Võru Katariina Kiriku Rekonstrueerimise Fondi nõukogu esimees, Võru linnaapea

Annetada saab SA VÕRU KATARIINA KIRIKU REKONSTRUEERIMISE FOND arveldusarvele EE801010220245627225.

- Annetused on maksuvabad, kuna sihtasutus on kantud maksuvabastuse registrisse.
- Kõik annetajad j   dvustatakse kiriku ajalukku ja neid esitletakse kiriku seinal t anunimekirjaga ning kajastatakse ka Võru linna lehes.
- Kõikide küsimustega võite julgelt p oorduda SA Katariina Kiriku Rekonstrueerimise Fondi nõukogu liikme Marko Kaunise (tel 5332 6299, marco.kaunis@gmail.com) või nõukogu esimehe Anti Allase (tel 5340 0409, anti.allas@voru.ee) poole.

TEEME KOOS VÕRU MAAM ARGI – KATARIINA KIRIKU – KORDA!

LINNAVALITSUSE JA LINNAVOLIKOGU TEATED

Võru linnavalitsuse istungitel

Projektis osalemine
Otsustati osaleda taotlejana majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi poolt väljakuulutatud kohaliku tee ehitamiseks juhtumipõhise investeringutoetusprogrammi taotlusvoorus projektiga „Räpina maantee rekonstrueerimine”.

Projekti eesmärk on rekonstrueerida Räpina maantee, et parandada linna läbiiva transiittee olukorda ning antud piirkonnas liiklusohutust.

Riigihangete korraldamine
Otsustati korraldada riigihangete „Võru keskväljaku ehitamise omanikujärelevalve teenus” ning riigihangete „Võru linnas Räpina maantee rekonstrueerimise projekteerimine”. Linnavalitsus esitas 20. detsembril 2017 majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumile taotluse Räpina maantee kui täiendava transiitkoormusega tänava rekonstrueerimiseks 690 630 euro suuruse toetuse eraldamiseks. Toetuse andmise või andmata jätmise otsustab ministeerium 120 päeva jooksul taotluse esitamise päevast.

Riigihanke tulemuse kinnitamine
Riigihanke „Võru Kesklinna Kooli rekonstrueerimise omanikujärelevalve teenus” võitis madalaima hinna – 18 000 euroga (hind ei sisalda käibemaksu) – osühing Äärejuht.

Äriruumi üürilepingu pikendamine
Pikendati kahe aasta võrra Võru Linnavalitsuse ja osühing Fenomen vahel sõlmitud Tartu tn 25 äriruumi üürilepingut.

Linnavara tasuta kasutusse andmine otsustuskorras
Mittetulundusühingule Võru Autom anti õppesõitude korraldamiseks tasuta kasutusse Vee tn 4c osaline kinnistu tähtajaga 31. märts 2018.

Maamaksust vabastamine
2018. aastal vabastatakse maamaksust kolm represseeritud ja represseerituga võrdsustatud isikut okupatsioonirežiimide poolt represseeritud

isiku seaduse mõistes tema kasutuses oleva elamumaa osas.

Koolieelse lasteasutuse õpetaja töötasu alam-määra kinnitamine
1. jaanuarist 2018 täistööajaga töötava Võru linna koolieelse lasteasutuse õpetaja ühe kuu töötasu alammääraks kinnitati 980 eurot. Varem oli töötasu alammääraks 840 eurot.

Kasutuslubade väljastamine
Väljastati kasutusluba kaugküttetorustikele asukohtadega Põllu tn 12, Põllu tn T1 ja Luha tn T2, Jüri tn, Luha tn 18, laiendatud hotellihoonele asukohaga Männiku tn 43a ning ümberehitatud büroohoonele asukohaga Vilja tn 14a. Väljastati kasutusluba kaugküttetorustikele asukohtadega Seminari tn T1, Lydia Koidula tn T1, Seminari väljak.

Ehituslubade väljastamine
Väljastati ehitusluba õppehoone laiendamiseks ja ümberehitamiseks asukohaga Vabaduse tn 12 ja ehitusluba Kubija järvele kalastusplatvormi ehitamiseks.

Teenuslepingute sõlmimine
Taristuhaldus OÜ-ga otsustati sõlmida hooldusteenuste osutamise leping Võru linna haljastute ja Jüri tn 54 kinnistu hooldamiseks. Lepingu tähtaeg on 01.01–31.12.2018, haljastute hooldusteenuse hind 13 708 eurot ühes kalendrikuus ja Jüri tn 54 kinnistu hooldusteenuse hind 290 eurot ühes kalendrikuus (hinnad sisaldavad käibemaksu).

Taristuhaldus OÜ-ga otsustati sõlmida leping tänavavalgustuse teenuse osutamiseks. Muuhulgas kohustub Taristuhaldus OÜ 2018. aastal välja ehitama 20 uut valgustuspunkti (Jõhvika tn T1 – 4 tk, Laane tn 3b (spordiväljak) – 1 tk, Pikk tn (Pikk tn 20a juurde suunduv tänavalõik) – 3 tk, Muraka tn T1 – 2 tk, Põllu tn T1 (kuni Piiri tn T4-ni) – 5 tk, Piiri tn T4 – 3 tk ja Männiku tn T2 (kuni Männiku tn 43b-ni) – 2 tk) ning uute LED-valgustite vastu välja vahetama 20 naatriumvalgustit (Tallinna maantee). Lepingu tähtaeg on 01.01–31.12.2018 ja

lepingu hind 4800 eurot ühes kalendrikuus (hind sisaldab käibemaksu).

2016. aasta nõude lootusetuks tunnistamine
Tunnistati lootusetuks 2394,60 euro suurune nõue Interior Trade Baltic OÜ vastu ning otsustati kanda nimetatud summa bilansist välja seisuga 31. detsember 2017.

Võru Kesklinna Kool tellis Interior Trade Baltic OÜ-lt istepink-nagid ja tegi 20. jaanuaril 2015 ettemaksu 2394,60 eurot. Ettevõtte on lubanud tarnida tellitud kauba ja lükanud tarnimise tähtaega pidevalt edasi. Alates 18. maist 2016 pole Interior Trade Baltic OÜ enam reageerinud ega kauba tarnimise kohustust täitnud. Äriregistri andmetel on tegemist probleemse ettevõttega, kellelt tellitud kauba või ettemakse saamine on lootusetu. Bilansiväliselt nõue Interior Trade Baltic OÜ vastu säilib.

Loa andmine müra tekitamiseks
Kaitseväele anti nõusolek 2. jalaväebrigadi Kuperjanovi jalaväepataljoni laskeväljaõppe harjutuste läbi viimise ajal müra tekitavate imitatsioonivahendite kasutamiseks 2. jaanuarist kuni 22. detsembrini 2018 tööpäevadel kell 7–20 Kaitseväe Taara linnaku territooriumil (Kose tee 3a, Võru linn). Igast laskeväljaõppest teavitatakse avalikkust vahetult enne selle toimumist.

Projekteerimistingimuste kinnitamine
Kinnitati projekteerimistingimused Kooli tn 8 kinnistule puhkeala (teed, valgustus, väikevormid, mänguväljakud, jms) püstitamiseks.

F. R. Kreutzwaldi tn 109 katastriüksuse jagamine
Nõustuti F. R. Kreutzwaldi tn 109 katastriüksuse jagamisega kaheks ning moodustatavatele katastriüksustele määrati aadressid, sihtotstarbed ja pindalad: F. R. Kreutzwaldi tn 109 (pindala 8876 m², sihtotstarve 100% ühiskondlike ehitiste maa) ja Kraavi tn 2a // 2b (pindala 4517 m², sihtotstarve 100% ühiskondlike ehitiste maa).

Võru linnavolikogu istung 17. jaanuaril

Ühistegevuse korraldamine
Volikogu delegeeris sihtasutusele Võrumaa Arenduskeskus täitmiseks maakonna vapi ja lipu kasutamise korraldamise ning maakonna teenetemärkide andmise korraldamise.

Võeti vastu Võru linna 2018. aasta eelarve
Võeti vastu Võru linna 2018. aasta eelarve eelnõu, mille maht on 17,6 miljonit eurot. Eelarvesse pole veel arvestatud riigieelarve toetusfondi, mis on u 3,5 miljonit eurot. Tulude eelarve on kokku 12 304 319 eurot, kulude eelarve 11 177 654 eurot ning põhivarade soetuse eelarve 5 445 751 eurot.

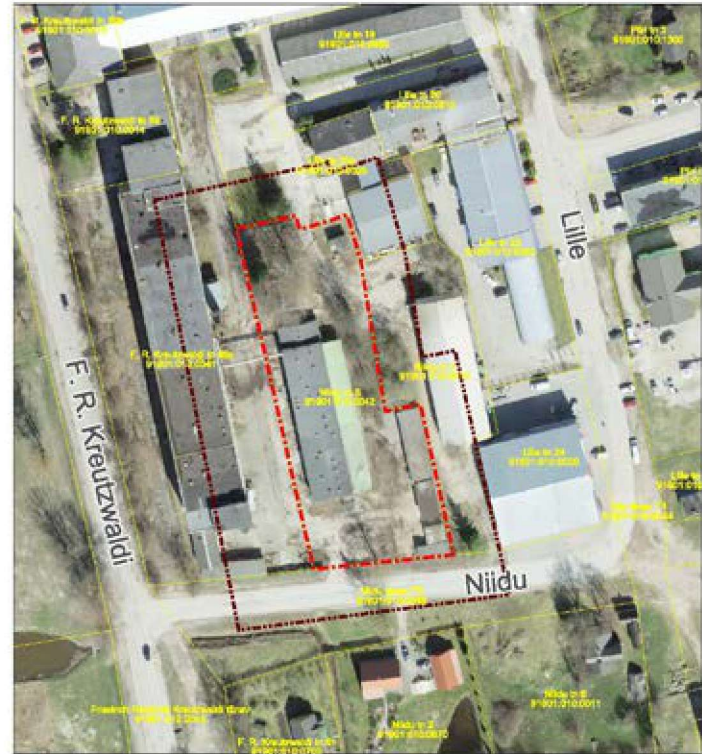
Võru linnavalitsuse prioriteet on jätkuvalt avalike teenuste kvaliteedi ja üldise konkurentsivõime tõstmine. 2018. aastal on sihiks põhikoolivõrgu lõplik kordategemine – Võru Kesklinna Kooli rekonstrueerimine, ajaloolise keskväljaku taastamine, samuti alustatakse mitme olulise tänavalõigu rekonstrueerimistöödega. Investeeringuteks kaasab linn EL-i toetusvahendeid ja kasutab ka laenu. Investeeringute kogumaht on planeeritud eelarves 5 445 751 eurot, sellest EL-i toetusega finantseeritakse 3 224 690 euro ulatuses investeeringuid. Sel aastal tehakse algust ka mitme olulise tänavalõigu rekonstrueerimisega.

Veeseaduses sätestatud ülesande delegeerimine
Volikogu delegeeris Veeseaduses sätestatud kohaliku omavalitsuse üksuse ülesanded Võru linnavalitsusele ning andis linnavalitsuse pädevusse seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks struktuuriüksuse, ametniku või ametnike määramise.

Võru linnavolikogu fraktsiooni registreerimine
Registreeriti Võru Linnavolikogu Eesti Reformierakonna fraktsioon.

Niidu tn 5 kinnistu ja lähiala detailplaneeringu algatamine

PLANEERITAVA MAA-ALA SKEEM

Planeeritav maa-ala (u 0,4 ha)
Mõjuala (u 1,1 ha)

Võru Linnavalitsuse 10. jaanuari 2018 korraldusega nr 17 algatati Niidu tn 5 kinnistu ja lähiala detailplaneeringu koostamine.

Planeeritav ala suurusega u 0,4 ha asub Kesklinna asumis ning piirneb elamumaa, ärimaa ja tootmismaa sihtotstarbega kinnistutega. Niidu tn 5 maakasutuse kehtiv sihtotstarve on 100% tootmismaa. Detailplaneeringu algatamise ettepaneku kohaselt kavandatakse Niidu tn 5 sihtotstarbeks sotsiaalmaa (ühiskondlike ehitiste maa), elamumaa ja ärimaa. Võru linna üldplaneeringu kohaselt on lubatud anda kõikidele linnas arendatavatele tootmismaaadele ärimaa kõrvalfunktsioon, et soodustada alade mitmekülgselt arengut, ning tootmise linnast järkjärgulisel väljaliikumisel võetakse keskkonnas tootmisalad taaskasutusele elamumaa funktsiooniga. Eeltoodust tulenevalt on planeeringu algatamise ettepanek kooskõlas Võru linna üldplaneeringuga.

Planeeringu koostamise eesmärk on määrata kinnistule ehitusõigus hoolekandeseutuse ehitamiseks. Täiendavate uuringute vajadus puudub.

TASUB TEADA

Perekonnaseisutoimingud linnavalitsuses

Alates 1. jaanuarist 2018 toimuvad Võrumaal perekonnaseisutoimingud Võru linnavalitsuses, mille ülesanneteks on:

- sünni registreerimine,
- surma registreerimine,
- abielu registreerimine,
- koostöö vaimulikega abielu registreerimisel,
- lahutuse registreerimine,
- soo muutmine,
- isikukoodi andmine andmekogusse kandmiseks,
- isaduse omaksvõtt,
- tõendi väljastamine (sh abieluvõimetõend),
- andmete sisestamine rahvastiku registrisse kohtulahendilt, Eesti ja välisriigi perekonnaseisudokumendilt,
- andmete väljastamine rahvastiku registrist õigustatud huvi korral,
- rahvastikuregistri andmete parandamine ja muutmine.

Ülal nimetatud küsimustes palun pöörduda linnavalitsuse infosaali, Jüri tn 11, Võru, tel 785 0945.

Ülle Müürsepp,
linnasekretär

Leitud vara ootab omanikke

Politsei on Võru linnavalitsusele üle andnud terve rea leitud asju, mille omanikke pole õnnestunud enam kui aasta jooksul leida/tuvastada. Kaotatud esemete seas on tõukeratas, naelpüssi padrunid, mootorratturi jope ja naiste karvamüts. Asjade äratundmiseks ja kättesaamiseks palume pöörduda linnavalitsuse majandusspetsialisti poole (tel 785 0933).

TASUB TEADA

AS Võru Vesi uueks juhiks valiti Juri Gotmans

Läinud aasta 19. detsembril toimunud AS-i Võru Vesi nõukogu koosolekul valiti uueks juhatuse liikmeks Juri Gotmans (pildil), kelle volitused uues ametis algasid 27. detsembril.

Juri Gotmans on pikki aastaid juhtinud Haanja valda ning on olnud mitme arendusorganisatsiooni juhatuse või nõukogu liige. Nõukogu pidas tähtsaks uue juhi valikul juhtimise ja

läbirääkimiste oskust ning avaliku sektori töökogemust, arvestades ettevõtte arengusuundi ja laienemise plaane.

Juhatusel liikme Juri Gotmansi sõnul on tema esmaseks tööülesandeks 2018. aasta eelarve projekti koostamine ning alustatud EL-i struktuurfondide ja KIK-i projektide edasi- viimine. „Peab jätkuvalt tegema suurt tööd, et käesoleva EL-i eelarveperioodil 2014–2020 korraldada EL-i abirahaga võimalikult palju vee- ja reoveetrasse ning kaasajastada puurkaevusid, pumplaid ja reoveepuhasteid,” lausus ta.

Kuna alates 2020. aastast on abivahendite hulk oluliselt vähenemas, peab Gotmansi

hinnangul ettevõtte ja tarbijate panus tulevastes projektidesse kasvama. „Järgnevate aastate oluliseks väljakutseks on ettevõtte konkurentsivõime kasvatamine arendus- ja toetusprojektide elluviimiseks ja teenuste osutamise geograafia laiendamine. Nii riik kui ka abifondid on nõus toetama selles valdkonnas selliseid ettevõtteid, kes suudavad pakkuda kvaliteetset teenust aastakümneid ning kellel on ka piisavalt käibe mahtu oma tegevuste elluviimiseks,” selgitas vee-ettevõtte uus juht.

AS-i Võru Vesi aktsionärideks on Võru linn, Antsla vald, Kanepi vald ja Võru vald. Ettevõtte osutab teenust viies omavalitsuses.

Vee-ettevõtjad hoiatavad: külmad võivad kaasa tuua vee jäätumise ja torustike purunemise

Külmade tulek võib kaasa tuua vee jäätumise ja halvimal juhul torustike purunemise. Eesti Vee-ettevõtete Liit soovib majapidamiste veevargid üle kontrollida ja kordab tuntud tõdesid, kuidas käepäraste vahenditega külmakahjusid ennetada.

Hoones, mida igapäevaselt ei kõeta ja kus vett ei kasutata, tuleb vesi ajutiselt sulgeda ja torustik tühjendada. Unustada ei tohi ka veeboileri ja WC-poti tühjendamist. Kõige kindlam viis on kasutada veevärgi tühjaks puhumiseks kompressorit. Veearvesti eemaldamise osas konsulteerige kindlasti oma vee-ettevõttega!

Kasutuses olevates hoonetes vaadake otsast lõpuni üle kogu

veevärk ja veenduge hoolega, et külm ei pääse ligi. Torude ja akende soojustamiseks kasutage käepärasteid vahendeid, kaitses neid omakorda niiskuse eest. Niiskus vähendab soojapidavust. Vundamendi läbiviik toru sisenemise kohana hoonesse on kõige nõrgem koht külmumiseks.

Temperatuur veemõõdusõlmes ei tohi langeda alla +2 kraadi. Kui veearvesti asub kaevus, tuleb soojustada kaevukaas. Selleks sobib näiteks 100 mm penoplast, millest tuleb lõigata kaevukaane suurune kate ja asetada see kaane alla. Lahenduseks on ka küttekeha paigaldamine veemõõdusõlme. Katkise veearvesti tunneb ära purunenud

klaasi või selle alla tekkinud vee järgi, millest tuleb teatada kohaliku vee-ettevõttesse.

Viimaseks abinõuks mõistlikkuse piires kasutamiseks on veekraani nirisema jätmine. Vee liikumine torustikus takistab külmumist.

Kõige ohtlikum aeg torude külmumiseks on ilmamuutuste aeg, kui külmalainele järgneb soojalaine. Seetõttu ei tasu külmade mõõdukes valvust kaotada. Vastupidi, soe aeg on parim aeg siseruumide soojustamiseks.

Kui siiski veetoru külmus, ei tohi jäätunud veetoru hakata ise lahtise leegiga sulatama! Abi saamiseks tuleb pöörduda kas oma vee-ettevõtte või torutööde

teenust pakkuva eraettevõtte poole, kellel on olemas sulatamiseks mõeldud riistvara. Näiteks plasttorude lahtisulamiseks on olemas spetsiaalsed aurutid ning metalltorude jaoks elektrilised seadmed.

Kui veevärgi rajamine on hästi planeeritud ja teostatud, on muret vähem. Torustik tuleb rajada allapoole maapinna külmumise piiri, mis sõltub ka pinnasest ja on reeglina 1,5–1,9 m maapinnast allpool. Kindlasti tasub kaalumist küttegaablite või torukooriku kasutamine. Metalltorudele tuleks eelistada plasttoru, mis on külmakindlam. Planeerides ja teostades konsulteerige spetsialistidega!

MÖTLE KAASA

Kus võiksid asuda meie linna kirjakastid?

Omniva korrastab kirjakastide võrgustikku, et paigutada kirjakastid nähtavatesse ja käidavatesse asukohtadesse, kus inimestel oleks neid mugav kasutada. Parimate asukohtade väljaselgitamiseks palutakse kohalike inimeste ja kogukondade abi.

Kirjakastid on olnud praegustes asukohtades üldjuhul juba pikki aastaid, kuid inimeste liikumisteed ja harjumused võivad olla selle aja jooksul muutunud. Selleks, et postiteenuse kasutamine oleks inimestele mugav, paigutatakse kirjakastid asukohtadesse, kus elanikel on neid lihtne kasutada.

Kirjakastide võrgustiku uuendamine johtus eelmisel aastal läbi viidud uuringust, kus ilmnas, et inimesed soovivad kirjakaste näha eelkõige kohtades, kus nad niikuinii käivad – poe, vallamaja, raamatukogu vms juures. Uuring kinnitas Omniva enda statistikat, mille järgi kasutavad inimesed käidavates kohtades asuvaid kirjakeste rohkem, isegi kui vähemkäidavas kohas asuv kirjakest on elu- või töökohale lähemal.

Võru linnas leidub mitmeid kirjakaste, mida ei kasutata, ning on kaks vähese kasutusega kirjakesti – üks asub Kreutzwaldi 119 (bussipeatuse lähedal) ja teine Kivi 9 (korterelamute lähedal). Need kaks kirjakesti on plaanis paigutada paremasse asukohta.

Omniva palub linnaelanikel saata kirjakestide paremate asukohtade osas ettepanekuid kuni 31. jaanuarini e-posti aadressile info@omniva.ee. Ettepanekule tuleb kindlasti lisada võimalikult täpne asukohakirjeldus.

Kirjakastide asukohtade valikul arvestatakse elanike ettepanekuid, lähtudes eeldusest, et igal juhul jääksid kirjakestid elu- ja töökohtadest mõistlikusse kaugusesse.

Kirjakastid on need, mida inimesed kasutavad kirjakeste saatmiseks. Postkaste, mille kaudu inimestele ja ettevõtetele/asutustele posti kätte toimetatakse, ümberkorraldus ei puuduta.

Kasutusele jäävate Võru linna kirjakestide asukohad

Asukoha aadress	Asukoha kirjeldus
Jüri 31	hoone seinal
Jüri 24	hoone seinal
Vilja 6	hoone seinal
Kooli 6	Kagukeskus
Tartu 34	Jalaga postkast kõnnitee ääres
Vilja 14 B	Võru postkontor väline
Jüri 83	Maksimarket
Kreutzwaldi 52	hoone seinal
Jüri 45	Statoili bensiinijaama seinal

TULEKUL

Põhjamaade infopäev Võrus

6. veebruaril kell 12.30–15.00 toimub Võru kultuurikeskuses Kannel (Liiva 13) infopäev, kus tutvustatakse Põhjamaade Ministrite Nõukogu toetusprogramme.

Infopäevale on oodatud arendustöötajad, riigiametnikud, haridustöötajad, MTÜ-de esindajad ja kultuurivaldkonnas tegevad isikud, kes soovivad ellu viia koostööprojekte Põhjamaadega, taotlema selleks reisi- ja majutustoetust.

Infopäevalt saab vastused küsimustele:

- millised on Põhjamaade Ministrite Nõukogu toetusprogrammid avalikule sektorile, mittetulundusühendustele ja kultuurivaldkonnale;
- millised on toetuse taotlemise olulisemad tingimused;
- kuidas toetust taotleda;
- mis on Põhjamaade Ministrite Nõukogu ning mida teeb selle esindus Eestis 2018. aastal?

Põhjamaade Ministrite Nõukogu esindus Eestis

Infopäev toimub eesti ja inglise keeles. Osalemine on tasuta, eelregistreerumisega. Registreerumine kuni 5. veebruarini: <https://www.norden.ee/et/voru-infopaev-2018>.

13.00 Avasõnad
13.15 Põhjamaade Ministrite Nõukogu (PMN) töösuunad 2018
13.30 Põhja- ja Baltimaade toetusprogrammidest kasutaja pilgu läbi
14.00 Arutelud töögruppides: PMN esinduse nõuanded toetusprogrammide kasutajatele

Vaata lisaks FB: Põhjamaade infopäev Võrus

Rohkem infot:
Ruudu Raudsepp

Põhjamaade Ministrite Nõukogu Eesti esinduse kommunikatsiooninõunik
ruudu.raudsepp@norden.ee
Tel 5560 2154

INTERVJU

Uus aasta tõi korteriomanikele olulisi muudatusi

Alates 1. jaanuarist 2018 hakkas senise kahe seaduse – Korteriühistuseaduse ja Korteriomandiseaduse – asemel kehtima uus ja üks: Korteriomandi- ja korteriühistuseadus. Sellega seotud olulisematest muudatustest räägib järgnevas intervjuus kinnisvarahaldur Margus Toom.

Võrus elab kortermajades ligi kaks kolmandikku linnakodanikest. Suuremal või vähemal määral puudutab seadusemuudatus neist kõiki.

Uue seaduse järgi muutus korteriühistu kõigis korterelamutes kohustuslikuks. Keda või mida see täpsemalt puudutab?

Uus seadus puudutab neid maju, kus omandid on jagatud korteriomanditeks ehk on moodustatud reaalosad. Eestis on ligi 21 000 korterelamut, Võrus veidi üle 300 korterelamu. Pea kolmandikus neist puudus aasta algusega korteriühistu, mida riik nüüd hoogsalt ühepoolsest looma hakkas.

Kui palju on neid, keda uus seadus ei puuduta?

Seadus ei puuduta reaalosadeks jagamata kortermajades asuvaid hooneühistuid ja nende liikmeid. Nendes kaasomandis olevates hoonetes riik korteriühistut moodustama ei hakka. Tüüpiliseks ja enamlevinud hooneühistu vormideks on endised elamu- ja suvilakooperatiivid ning garaažiühistud. Elu nendes majades jääb toimima kehtiva seadusandluse alusel, kus omanike suhteid reguleerib asjaõiguseadus.

Samuti ei puuduta seadus kaasomandis olevaid nn paarismaju ning reaalosadeks jagatud hoonete omanikke, kus puudub kaasomandi osa.

Sellised hooned on eelkõige ridaelamud, kus iga ridaelamuboks on eraldi kinnisasi.

Kuidas riik loob korteriühistu?

Elamutes, kus aasta algusega puudus korteriühistu, loob riik nüüd selle ise.

Aasta alguses avab riik kui registri pidaja uues riiklikus korteriühistute registris iga korteriühistu jaoks registrikaardi, kus on kirjas vastloodud korteriühistu nimi, mis koosneb korteriomandite asukoha aadressist, millele lisandub sõna „korteriühistu“, registrikood jms.

On kuulda, et muutuvad varasemalt loodud korteriühistute nimed?

Jah. Kuna uude korteriühistute registrisse kantakse ka enne tänavust aastat asutatud korteriühistud, antakse seal neilegi uued nimed – nagu uutele loodavatele korteriühistutele, samade kriteeriumite järgi. Nn vana nimi saab registris kajastatud aga täiendava nimena. Mis nime – kas registri või täiendava oma – hakkavad korteriühistud tulevikus n-ö käibenimena kasutama, on paljudele asjaosalistele

veel praegugi segadust tekitav teema.

Uueks põhimõtteliseks muudatuseks on kortermaja majandava korteriühistu tegevuse piiritlemine korterelamu krundi piiriga, põhimõttel 1 krunt = 1 korteriühistu. Muudatus mõjutab eelkõige korteriomanikke, kes on asutanud ühe korteriühistu mitme eraldiseisvatel kruntidel asuva kortermaja majandamiseks. Kirjeldatud juhul likvideeritakse olemasolev korteriühistu ja luuakse igale kortermajale eraldi korteriühistu, kes võtab korteriomandite majandamise mitme kortermaja majandamiseks loodud korteriühistult üle.

Kuidas hakkab toimima korteriühistu juhtimine?

Riik juhatust peale sundima ei hakka, elamu majandamismudelisse ei sekku ega määra ka isikut korteriühistut juhtima. Kui elamus on rohkem kui kümme korterit, siis on juhatuse olemasolu korteriühistus kohustuslik ja hiljemalt 2018. aasta 30. juuniks tuleb registrile esitada avaldus juhatuse liikmete või valitseja nimede kandmiseks.

Juhatusel asemel võib korteriühistut juhtida juriidiline isik ehk teisisõnu valitseja. Kui ühistu on valinud valitseja, siis viimane peab määrama valitseja ülesannete täitmiseks selles korteriühistus füüsilise isiku ehk teisisõnu majahalduri, kellele peab aga olema kinnisvarahalduri või korterelamuhalduri kutse.

Kui on valitud juhatus, siis juhatuse füüsilistel liikmetel ei pea olema kutset ja nad ei pea omama kutsetunnistust. Seadus ei piira ka ühistu võimalusi valida juhatusse isik väljastpoolt korteriomanike ringi.

Millisel juhul tohib ühistu tegutseda ilma juhatuseta?

Uues seaduses on kirjas, et korteriühistul ei pea valima juhatust ega valitsejat ametisse nimetama, kui korteriomandite arv ei ole suurem kui kümme või kui kõik korteriomandid kuuluvad ühele isikule. Juhatusel puudumisel juhivad ja esindavad korteriomanikud korteriühistut ühiselt. Sellisel juhul loetakse kõik korteriomanikud ühise esindusõigusega juhatuse liikmeteks. See tähendab, et korteriühistu nimel erinevate tehingute ja toimingute

tegemiseks on vaja kõigi korteriomanike või nende volitatud esindaja nõusolekut. Sellisel viisil juhitud korteriühistu võib pidada kassapõhist raamatupidamist ega pea ka koostama ja esitama korteriühistute registrile majandusaasta aruannet.

Need võimalused kehtivad kõigile kuni 10 korteriga majade korteriomanikele sõltumata sellest, kas nad olid enne seaduse jõustumist korteriühistu asutanud või mitte.

Mis saab korteriühistu põhikirjast?

Uue seaduse kohaselt pole korteriühistu põhikiri enam kohustuslik, sest tingimused, mis teiste juriidiliste isikute puhul on määratud põhikirjas, on korteriühistu puhul juba seadusega piisavalt määratud. Seevastu seadusest erinevate lahenduste (nt majandamiskulude arvestamine, hääleõiguse jagunemine üldkoosolekul jms) rakendamiseks on need vaja siiski põhikirjaga kinnitada.

Aga kui korteriühistu ja selle põhikiri on juba olemas?

Sel juhul jätkab ühistu uue seaduse jõustumisel oma tegevust ja väga palju sisulisi muudatusi ei tule. Uus seadus ei too kaasa otseselt vajadust olemasolevat korteriühistu põhikirja muuta. Olemasolev korteriühistu põhikiri jääb kehtima selles ulatuses, mis ei ole vastuolus seadusega. Soovituslikult võib aga märkida, et kuna paljudel ühistutel on põhikirjad vastu võetud või muudetud aastaid tagasi, siis võiks põhikirja värske pilguga üle vaadata.

Kui põhikirja muutma hakata, tuleks seda teha mõtestatult ja targalt, sest uus seadus jätab võimaluse lahendada palju küsimusi ühistu elu korraldamisel just põhikirjas ja seda konkreetse ühistu eripärasid arvestades.

Kuidas hakkab korteriühistutes toimuma otsuste vastuvõtmine?

Korteriühistu juhtimise teeb lihtsamaks muudatus, et üldkoosoleku otsuseid on nüüd võimalik vastu võtta ilma koosolekut kokku kutsumata. Selle rakendamisel peab iga korteriomanik esitama oma seisukoha. Kui ta ei teata, kas ta on otsuse poolt või vastu, loetakse, et ta hääletab otsuse vastu. Koosoleku otsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud üle poole korteriomanike häälest juhul, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema hääletenamise nõuet.

Samuti tuleb alates 2018. aastast koosoleku teated, otsused jms saata ühistu liikme e-posti aadressile, kui liige on teatanud enda e-posti aadressi.

Kui korteriomanike üldkoosolek on kvoruminõude mitte

kutsus juhatus sama päevakorraga kokku uue üldkoosoleku, mis on otsustusvõimeline osalejate arvust olenemata. Sellele asjaolule tuleb üldkoosoleku kutses ka viidata. Uue üldkoosoleku kokkukutsumise teade saadetakse otsustusvõimetuks osutunud üldkoosoleku toimumisest arvates kümne päeva jooksul, ent mitte varem kui kahe päeva pärast.

Kuidas tagada, et vajalik info jõuaks kõigi korteriomanikeni?

Korteriomaniku kohustus uue seaduse järgi on anda teavet ehk ta on kohustatud teatama korteriühistule oma olemasolevate sidevahendite andmed, eelkõige telefoninumbri või elektronposti aadressi. Kui korteriomaniku elu- või asukoht erineb korteriomandi asukohast, on korteriomanik kohustatud korteriühistule teatama ka oma elu- või asukoha postiaadressi. Kui korteriomanik ei ole korteriühistule teatanud oma elu- või asukoha postiaadressi, on korteriühistul õigus lugeda tema elu- või asukohaks korteriomandi asukoht.

Paljudes kortermajades on suureks probleemiks võlglasted. Kas sellega seoses on ette näha positiivseid nihkeid?

Majandamiskulude võlgnevuse puhul muutub olukord kõigi asjaosaliste jaoks selgemaks. Kui korteriomanik viivitab majandamiskulude tasumisega, võib korteriühistu nõuda temalt võlga võlaõiguse seaduses sätestatud korras ja viivist senise 0,07% asemel muutuv suurus, mis praegusel hetkel on 0,0219%. Samuti võib korteriühistu nõuda korteriomanikult võla sissenõudmiskulude hüvitamist.

Uus seadus tagab ka korteriühistu majandamiskulu nõudeid esimese järjekorra pandiõigusega korteriomandile. See võimaldab korteriühistul panna oma nõue maksma ka juhul, kui korteriomandile on seatud hüpoteek, mis ületab selle väärtust. Samas on korteriühistu pandiõiguse suurus selgelt piiratud, milleks on korteriomandi eelmise majandusaasta majandamiskulude summa.

Uue seadusega sätestatakse veel erisused korteriühistu maksejõuetuse puhuks. Korteriühistu pankrot on küll endiselt võimalik välja kuulutada, kuid sellele järgneb sisuliselt ühistu saneerimine. Korteriühistu lõpetamine on pankroti väljakuulutamise järel võimalik ainult juhul, kui on võimalik lõpetada ka korteriomandid (näiteks lagunenu maja puhul). Kui maksevõimet ei ole võimalik taastada, otsustab korteriühistu lõpetamise kohus ning lõpetamise korral saavad korteriomanikest kinnisasja kaasomanikud.

HEATEGEVUS

Rõõm heategevusest hooldekodus

Kapell VIMP esinemas Lõuna-Eesti Haigla Hooldekodu jõulupeol.

Pensionäride päevakeskuse kapell VIMP on oma tegevuses südame- lähedaseks pidanud vabatahtlikku tegevust meeleolukate esinemistega erinevates maakonna hooldekodudes. Koostöös Lõuna-Eesti Haigla Hooldekodu juhataja Lilia Leppsaarega toimuvad hooldekodu elanikele kaks korda kuus seltskonnalaulutunnid Pauline Rammuli juhendamisel. Kapell aitas läbi viia hooldekodu südamliku jõulupeo, kus lisaks selle elanikele osalesid ka nende omaksed. Ühislaulmiseks oli kapell koostanud laulikud, mis jäävad kasutamiseks ka edaspidi.

Laul ja pillimäng muudavad hooldekodu elanike meele rõõmsaks ja hinge soojaks.

Astrid Hurt

TASUB TEADA

Uuskasutuskeskus laieneb ka Võrru

Tänavu kevadel avab Uuskasutuskeskus Semu kaubamaja ruumides oma esimese kaupluse Võrus, teatas keskuse turundusjuht Annika Altmäe.

Võru keskkonnas ligi 500-ruutmeetrisel pinnal avatav kauplus on Uuskasutuskeskusele järjekorras juba üheteistkümnes, varem oldi Lõuna-Eesti linnadest esindatud vaid Tartus.

Lisaks annetamisele saab Uuskasutuskeskusest osta odavaid teise ringi kaupu: riideid, jalanõusid, mööblit, nõusid, mänguasju, raamatuid, muusikat, filme, tehnikat ja palju muud. Müüdüd asjadest

Argipäev Uuskasutuskeskuse kaupluses.

saadud tuluga avab MTÜ uusi keskusi üle Eesti ning abistab teisi sotsiaalselt mõjusaid ettevõtmisi. Näiteks on juba kolm aastat toetatud kokku 50 000 euroga sihtasutust Kiusamisvaba Kool, mille kiussenetusprogrammiga liitumiseks teeb sel õppeaastal ettevalmistusi ka Võru Keskkonna Kool. Lisaks

aidatakse annetatud asjadega ka abivajajaid, Eesti teatri- ja filmitegijaid ning käsitöölisi.

Samadel põhimõtetel tegutsuvad Võru linnas juba pikemat aega ka Saagu Valgus Võrumaa Keskus ja Võru Metodisti kirik ning veel mitmed väiksemad seltsid ja ühingud.

Võrumaa Kutsehariduskeskus pakub tasuta koolitusi

Pneumoseadmete käitleja

(suruõhul töötavad seadmed nii kodus, talus kui ka tööstuses)

Maht: 40 tundi

Aeg: 23.01–15.02, T, N kell 16–20

Jaanuaris: 23, 25, 30; veebruaris: 1, 6, 8, 13, 15
Koolitaja: Võrumaa Kutsehariduskeskuse mehhatroonika eriala kutseõpetaja Viktor Dremljuga

Koolituse läbinu:

- oskab lugeda pneumoskeeme;
- teab pneumoseadmete ehitust;
- dimensioneerib pneumoseadmeid;
- loob pneumojuhtimise süsteeme;
- paneb kokku, häälestab ja hooldab pneumojuhtimise süsteeme.

CNC puidupingioperaatori täienduskoolitus

Maht: 100 tundi

Aeg: 25.01–19.04 N kell 13–19

Jaanuaris: 25; veebruaris: 1, 8, 15, 22; märtsis: 1, 8, 15, 22, 29; aprillis: 5, 12, 19

Koolitaja: Võrumaa Kutsehariduskeskuse täiskasvanute koolitajad ning mööbli- ja puidutöötlemise kompetentsikeskuse TSENTER töötajad Jõrgen Dobris ja Randi Sepping

Koolituse läbinu:

- tunneb CNC seadmete ehitust ja tööpõhimõtteid;
- töötleb puitu ja puidupõhiseid materjale CNC pinkidega, järgides lõiketöötlemise režiime, tööjooniseid ja etteantud kvaliteedi nõudeid;
- töötab meeskonnaliikmena, järgib tööturviseid, töö- ja keskkonnaohutusnõudeid;
- oskab hankida teavet edasiõppimise ja tööleimise võimaluste kohta, kavandab oma karjääri.

Projektijuhtimine – äriplaani koostamine

Maht: 80 tundi

Aeg: 25.01–29.03 (10 õppepäeva, 8 akadeemilist tundi korraga) N kell 9–16

Jaanuaris: 25; veebruaris: 1, 8, 15, 22;

märtsis: 1, 8, 15, 22, 29

Koolitaja: Võrumaa Kutsehariduskeskuse koolitaja Haimar Sökk

Koolituse läbinu:

- adub projektitöö erinevust püsivategevustest;
- teab projekti tunnuseid ja eristab projekti osade hierarhiat;
- oskab sõnastada probleemi/vajadust ja formuleerida sellele vastavad eesmärgid;
- saab aru enamikes taotlusvormides esitatud nõuetest ja terminoloogist;
- oskab otsida ja leida rahastusallikaid;
- oskab töötada rahastaja juhenditega ja jälgida hindamise eripärasid;
- on suuteline koostama projekti või projektitaotlust.

Puhasteenindajale koolitus – uued seadmed ja tehnoloogiad

Maht: 40 tundi

Aeg: 29.01–21.02, E, K kell 16–20

Jaanuar: 29, 31; Veebruar: 5, 7, 12, 14, 19, 21
Koolitaja: Võrumaa Kutsehariduskeskuse turismi- ja toitlustuskorralduse kutseõpetaja, kutsega puhasteenindaja Kai Rehe

Koolituse läbinu:

- teab koristamise üldtehnoloogiat, mustuse tekkimist, mustuse liike ja oskab määratleda koristusvajaduse;
- oskab valida, doseerida ja kasutada puhastusaineid, koristustarvikuid ja – masinaid;
- oskab rakendada koristusmeetodeid igapäevasel ja suurpuhastusel.

TÄPSEMALT veel teiste koolituste kohta kooli kodulehelt: www.vkhk.ee/täiskasvanute koolitus/koolituskalender, e-post merle.vilson@vkhk.ee või tel 785 0818, 5667 0850.

KOOLITUSELE REGISTREERUDES PALUN SAADA: nimi, isikukood, telefoninumber, e-post, töökoht/amet, haridustase ja elukoht. Koolitusel ei saa osaleda need, kes õpivad riigieelarvelisel õppekohal (kutsekool, ülikool, ...).

Röömsa kohtumiseni koolitusel!

Merle Vilson,

Võrumaa Kutsehariduskeskuse projektijuht

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

KUU PILDIS

Vabadussõjas võidelnute mälestamine Võru kalmistul

3. jaanuaril tähistati üle Eesti vaikuseminutiga 98 aastat tagasi kehtima hakanud Vabadussõja relvarahu ning mälestati Eesti vabaduse eest langenuid. Võru kalmistul asetasid Vabadussõjas langenute mälestussamba jalamile pärjad ning süütasid mälestusküünlad linnavalitsuse, Kuperjanovi jalaväepataljoni, Kaitseliidu Võrumaa maleva ja KVÜÖA Lahingukooli esindajad (pildil). Vabadussõja relvad vaikisid 3. jaanuaril 1920 kell 10.30, mil jõustus Eesti ja Nõukogude Venemaa vahel 31. detsembril 1919 sõlmitud vaherahu. Eesti kaotas sõjas 6275 inimest, neist 3588 otseses lahingutegevuses.

Jõululaat ja talvetantsupäev Võru linnas

16. detsembril toimus Võrus jõululaat ja talvetantsupäev. Esmakordselt Katariina alleel toimunud laadal käis sadakond kauplejat ja hulgaliselt ostjaid. Tantsijaid kogunes Võru ligi 300. Koos laadalistega õpiti tantsu, õhtupoole toimus kirikuesisel platsil ühistantsimine ning seejärel suunduti mööda Katariina alleed sabatantsuga randa, kus toimus võimas tuleshow. Öhtu lõppes simmaniga.

Laadamelu Katariina alleel.

Ühistantsimine kirikuesisel platsil. >

TUNNUSTUS

Kultuuritöötajate tänuüritusel jagati auhindu

Kultuuritöötajate tänuüritusel tunnustuse pälvinud võrumaalased. Foto: Kalle Nurk

5. jaanuaril Võru Kandle kontserdisaalis toimunud tänuüritusel tunnustati tublisid Võrumaa kultuuri-, raamatukogu- ja muuseumitöötajad, kultuurikollektiivide juhendajad ning anti välja aastapreemiad, elutööpreemia ja Kultuuripärl nime kandev preemia.

Võrumaa Kultuuripärl 2017 on Aivar Rumvolt – Võrus sündinud ja siin omas ateljees tegutsev kunstnik, tunnustatud keraamik.

Auhinnatuks osutusid veel oma ala spetsialistid Ago Ruus, Kadri Laube, Madis Eiche, Sirje Kuuseorg, Elviira Varik ja Tiit Raud. Elutööpreemia pälvis Dr. Fr. R. Kreutzwaldi memoriaalmuuseumi juhataja Aimi Hollo. Preemiate saajad kuulutas välja Eesti Kultuurkapitali Võrumaa ekspertgruppi esindaja Triinu Laan.

Sõna said veel Võrumaa arenduskeskuse juhatuse liige Tiit Toots, kultuurispetsialist Aigi Pall, maakonna rahvakunstispetsialist Maie Pau, Võrumaa Keskraamatukogu direktor Inga Kuljus, Põlva Talurahvamuuseumi juhataja ja Võru Instituudi muuseumiosakonna juhataja Reet Roop.

Muusikalist vahepala pakkus topeltkvartett Väike Punt Kalev Lindali juhatusel.

KOMMENTAAR

Aivar Rumvolt, Võrumaa Kultuuripärl 2017

Olen kunstnikuhing – selline vaba inimene, kes loob siis, kui idee tuleb. Tegelen savitööga ja see ongi mu eluviis. Teen kõrgkuumuskeraamikas peamiselt nõusid, aga ka muid savist esemeid. Mul on töötegemisel oma nipid ja retseptid, mis annavad asjadele just sellise olemuse, nagu ma õigeks pean. Kunsti loomisel saan mõtteid ja mustreid loodusest. Kasutan heinu, puud, sammalt. Inimene ei oska oma käega nii täiuslikult ilusaid mustreid luua, kui seda teeb loodus.

- Kultuuripärl preemiat annab Eesti Kultuurkapital välja alates 2006. aastast. Preemia eesmärk on tunnustada ja innustada kõrgvormis kunste, rahvakultuuri- ning kehakultuuri- ja spordivaldkonnas tegutsevate inimeste erialast pühendumist maakondades. Igas maakonnas antakse välja üks preemia aastas, preemia saaja otsustab maakondlik ekspertgrupp.

- Rahalise preemiaga kaasneb Kultuuripärl tunnusmärk – keraamiline pärlikarp klaasist pärliga, millele on graveeritud laureaadi nimi, auhinna andnud maakonna nimi ning aastaarv. Pärl valmib Asuurkeraamika studio ja OÜ Disainklaas koostöös.

VÕRUMAA SPORDIAASTA 2017

On saanud heaks traditsiooniks, et iga aasta lõpus kogunetakse Võru kultuurimajja Kannel, et ühiselt ära saata möödunud spordiaasta ning tunnustada neid, kes lõppeval aastal kõige enam oma sportlike saavutuste ja tegevustega silma on paistnud. 2017. aastal oli 28. detsember see päev, mille õhtupoolik tõi kokku hulgaliselt sportlasi, nende sõpru ja toetajaid. Tunnustatavaid oli sedavõrd palju, et meetritepikkune auhinналаud sai tühjaks jagatud ligi kolmetunnise piduliku ja emotsionaalse sündmuse käigus.

Pidulikku „Titanicu“ filmi mõõtu spordigalat vedasid kaasakiskuvalt õhtujuhid: Võru abilinnapead **Sixten Sild** ja **Toomas Sarapu**. Viimane neist võib kindlalt väita, et pärast sellist katsumust on tema ja ka kõikide saalis viibinute teadmised spordist veelgi laiemad. Soovitame kõigile linnakodanikele soojalt peo järelvaatamist – spordivaldkonna aasta tegemiste teadmised voolavad tänu nutika tehnikasajandi saavutustele otse koju.

Võrumaa parim meessportlane 2017 – orienteeruja **Timo Sild** on kogu aeg hinnanud sporditegemise juures just sellest saadavat emotsiooni: „Teen sporti, sest see pakub hästi palju emotsioone. Üks võimsamaid emotsioone, mida sport annab, on kulgemise tunne. Ja see tunne tekib kõige paremini siis, kui inimene on keskendunud hetkele ja naudib oma tegevust. Tema jaoks ei ole sel ajal olemas midagi muud peale selle tegevuse, mida ta teeb. Tahangi võrokestele soovitada, et kui spordite, siis nautige seda, keskenduge sellele. Niipalju, kui ma maailmas ringi olen reisinud, olen ikka ja jälle saanud veenduda selles, et Võrus on väga head sportimistingimused ja seda tasub täiel rinnal nautida!”

Mitmekülgsus rikastab

Näitamaks, kui mitmekülgsed on meie noored, valisime õhtu muusikalises osas üleastujateks **Võru muusikakoolist** need noored, kes on muusika kõrval innukad tegijad ka spordis. Mitmekülgsus on see, mis meie noori rikastab. Kõrgushüppaja võib olla andekas ka klaverimängus, võrkpalluril tuleb väga hästi välja ka trompetimäng. Akordion ja flööt pole samuti sportlikele noortele tundmatud instrumentid.

Auhindajate ravis oli Setomaa noorsootska **Annabel Huik**, kes kõrgustesse püüdleva võrkpallurina püüab kaasa rääkida ja hea seista Setomaa noorte võimaluste ja tegemiste eest.

Ka parimaks naissportlaseks valitud kergejõustiklane **Õilme Võro** hindas usutluses ühe õhtujuhina üles astunud Võru abilinnapeale Toomas Sarapuule just Võrumaal üleskasvamist. „Mul on alati olnud kõige suurem heameel selle üle, et ma Võrust pärit olen. Mis sest, et ma elan ja treenin juba mitu aastat Tartus – kui keegi minult küsib, kus on mu kodu, siis mul on alati suurim rõõm öelda, et see kodu on Võrumaa. Olen üldse oma kodukandile tänulik – nad alati hindavad mind ja siia on alati võrratu tulla. Aitäh teile kõigile!”

Võru linna parimateks noor-sportlasteks valiti võrkpallur **Albert Hurt** ja jalgrattur Mari-Liis Möttus. Mari-Liis viibis piduliku sündmuse ajal Hispaanias treeninglaagris, kuid saatis sealt videotervituse. Praegu Tallinna Selveri võrkpallimeeskonnas palliv Hurt oli kohal ning viis koju lisaks eelpool toodud tiitlile ka vanema vanuseklassi parima noor-võrkpalluri auhinna. Lisaks nendele tiitlilele sai Albert ühena 18-st noorest ka Võrumaa noorsportlaste toetusfondi stipendiumi. Noormees kavatseb antud toetuse kindlasti investeerida spordi-varustuse soetamisse.

Piduliku õhtu lõpetasid oma ette-astega **Värskad setomusikud**, et värvikalt sisse juhatada Setomaa sportlaste ja sportlike inimeste liitumine Võrumaa spordirahvaga.

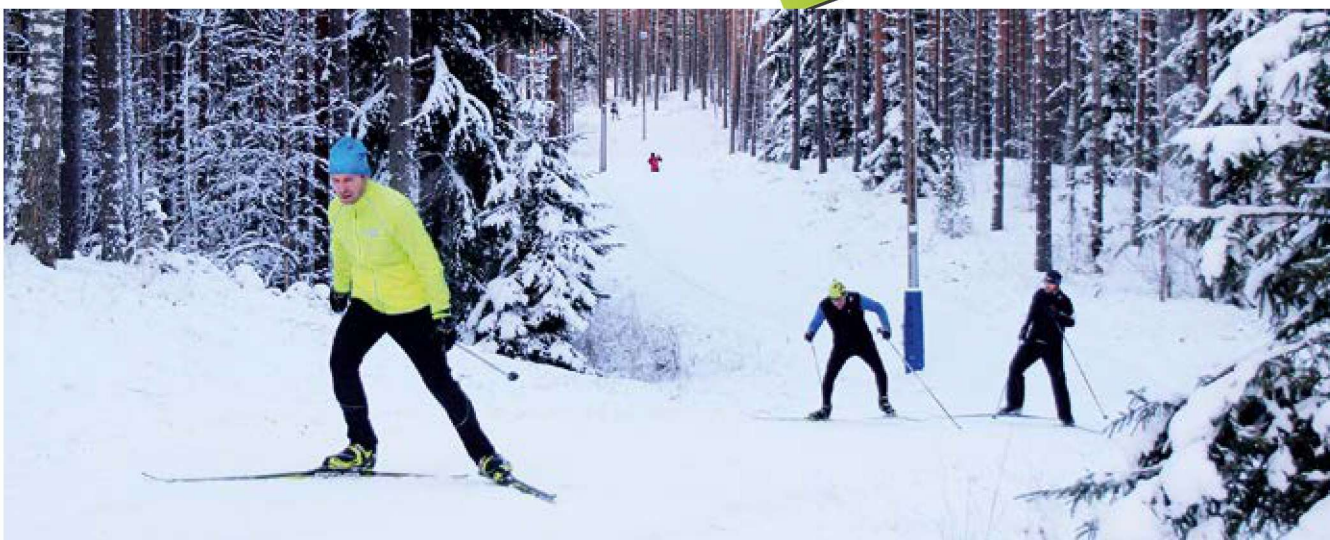
Põnevad ja konkurentsitihedad uut!

TÄIELIKU ÜLEVAATE NII HELIS KUI PILDIS, TULEMUSTES JA EMOTSIOONIDES SPORDIAASTAST 2017 JA SELLE LÕPETAMISEST VÕRUMAA SPORDILIIDU KODULEHEL WWW.VORUMAASPORTILIIT.EE - LEIA AVALEHELT ÜLES RUBRIIK "VÕRUMAA PARIMAD SPORTLASED"!

Kingitus endale – 100 ja tervistav sportlikkus

VÕRUMAA MÄNGUD 2018

Leia endas julgust proovida ka midagi täiesti uut! www.vorumaaspordiliit.ee

Alanud on Eesti Vabariigi 100. juubeliaasta. Aina kasvav populaarsus on teha kodumaale kingitusi. Muidugi on tore kinke saada ja sellepärast kutsumegi Võru linna kodanikke **enda heaks sportima ja tervislikult liikuma**. Eesti Vabariik saab sellest kaudselt ja pikemas perspektiivis terved ja järjepidevalt tervislikult elavad kodanikud – vägagi sobiv kink.

Võrumaa Mängud on väga hea võimalus oma sportlikku liikumist osaluskindadena salvestada ja sellest ülevaadet pidada. Võru linnas saab oma isiesivad liikumised fikseerida kolmel nädalapäeval: teisipäeval ja neljapäeval Kubja suusabaasis ja terviseradadel ning kolmapäeviti Võru Spordikeskuse juures, tuletades meelde

novembrikuu Võru Linna Lehes olevad kergteed. Lisaks on lähim võimalus veel esmaspäeviti, kolmapäeviti ja laupäeviti Haanjas, kus on ilmselt uskumatuna tunduvad suusatamisvõimalused.

Kuna pealkirigi hõiskab numbrit 100, siis ainult liikumispäevakutest ei piisa, et miinimumprogramm enda jaoks täita – lihtsalt ei tule 100 korda kokku. Et tuleks, pakume veel variante lisakordade kogumiseks: Võrumaa suusasari viie etapiga; Võrumaa pikamaajooksude sari 12 etapiga, millest Tamula, Väimela ja Ummamuudu üüjuusk toimuvad lausa linnas; Võrumaa orienteerumispäevakute sari, milles sellest aastast lisandub võimalus OK Võru kolmapäevakutele lisaks valida ka mõned Värskas

neljapäevakud ning kaardiga liikumise arendamise võimalusi tekib ca 20; Võrumaa rattasari, kus valida on nii Haanja Rattaklubi krossi 8 kolmapäevakut kui ka Antsla Veloklubi 4 reedest rattapäevakut; Võru staadionijooksude sari 8 etapiga Võru Spordikeskuse staadionil.

Võib jääda mulje, et kõik on vaid sportlastele ja tavakodanik end selles ringkonnas ette ei kujuta, aga meil on nii, et kõik sarjad on **ikka oma võimete kohaselt**. Kes soovib suuskadel matkata, kes kõndida, kes sõrkida, kes rattaga rahulikult kulgeda – **loeb osalemislust ja liikumine!** Eriti tore on, kui sportlikkust arendatakse koos lastega, sõpradega – koos liikudes veedetud kvaliteetaeg on hindamatu.

Hiljemalt veebruarist saab Võrumaa Mängudel nutiosalusi koguda, lisaks Android-telefonile ka iPhone'iga, et laiendada mugavust nutiajastul. Tehnilisest küljest saab lähemalt lugeda Võrumaa Spordiliidu kodulehelt Võrumaa Mängude rubriigist! Sajaga sportlikku järjepidevusse!

Tervislikku uut sajandit, sest alati võib ka pisut rohkemgi!

#ev100

#100hetke

#võrumaaspordib

TALVERÕÕMUD

Kubjal valmis kunstlumerada

Võru Spordikeskuse lumekahur ning lumemöldrid Maidu Laht ja Asko Saarepuu.

Läinud nädalal valmis Kubjal suusasõprade rõõmuks 1,2 km pikkune kunstlumerada, mille sees on 400-meetrine jalgpalliväljakute ring.

Lumemöldrite (Eno Lukk, Maidu Laht, Asko Saarepuu, Anti Saarepuu ja Priit Narusk) unistuse aitasid ellu viia hiljuti soetatud lumekahur ja tublid abistajad: OÜ Palmeks lume laialiveoga, Kubja suusabaasi sõbralikud naabrid kannatlikkusega, Kubja kämping ja perenaine Hille Karu elektriga ning Haanja Suusaklubi rajatraktor raja valmistamisega. Lumekahuri soetamist toetasid Eesti Terviserajad, Võru Linnavalitsus ja Võru Spordikeskus.

Võru Spordikeskuse juhataja Maidu Lahe sõnul on rajal lähtuvalt kinnistutest mõned kitsaskohad, aga üksteist tähele pannes peaks see olema sõbralikult sõidetav. „Ringil on tööpäeviti ka valgustus kella 21-ni, mõnes kohas intensiivsem, mõnes kumab kaugemalt. Kui looduslikku lund juurde ei tule, siis on Kubja võimalused sel hooajal sellised, kui aga tuleb, siis tehakse suusatatavaks ka kõik ülejäänud tavakasutuses olevad rajad,” täpsustas ta.

Kuna spordikeskuse tehnika ei võimalda kunstlumerada igapäevaselt tipptasemel hooldada, peavad linlased talve jooksul aeg-ajalt Haanjamehi oma rajatraktoriga appi paluma. Maidu Laht tänab neid juba ette ning soovib lähedaid suusaelamusi kõikidele, nii sportlastele kui ka linnarahvale!

VÕHANDUMARATON

21.04
2018

100 KILOMEETRI ILUSAT JÕGE
24 TUNDI PUHAST NAUDINGUT

WWW.VOHANDUMARATON.EE

PIIRIÜLESED PRAKTIKAD

Twinning viis Tallinnasse

2016/2017 õppeaastal osales Võru Kreutzwaldi Kooli inglise keele rühm koos Tšehhi partneritega rahvusvahelises eTwinningu projektis „*My Precious Phone*” („Minu väärtuslik telefon”).

Projekti käigus tutvusime erinevate töökeskkondadega, vaatasime kahte videot nutitelefonide kahjulikkusest, rääkisime telefoni-kasutamise plussidest ja miinustest ning tegime sellekohase plakati. Üheks ülesandeks oli luua riike tutvustavad *online*-mängud keskkondade Kahoot! või Quizzes abil, mida saime pärast koos rühmaga oma nutitelefonides mängida. Saime väga palju uut teada Tšehhi kohta ja see oli huvitav. Samuti jagasime omavahel neid nutitelefonide äppe, mida on õppetöös ja isiklikuks otstarbeks kasutatud.

Projekti üheks ülesandeks oli loovkirjutamine teemal „Üks päev ilma nutitelefoni”. Nende lugude põhjal pandi kokku projekti lõpp-produkt – e-raamat. Projekt võimaldas meil ülesande lahendamiseks kasutada nii individuaalset, paaris- kui ka meeskonnatööd. Meil oli oma Tšehhi partneritega võimalik omavahel suhelda nii TwinSpace’is kommentaare jagades, foorumis postitades kui ka Skype’i videokonverentsidel osaledes. Ülesandeid oli lihtne teha ja õpetaja oli abivalmis.

Esihoht projektikonkursil ja Euroopa kvaliteedimärk

Üheks huvitavamaks asjaks meie projektis olid kaks Skype’i kõnet. Esimese kõne, milles rääkisime telefoni plussidest ja miinustest, filmisime üles. Kõne filmimine ja monteerimine oli Karl Jakopi ülesanne, kes sai suurepäraselt hakkama, kuna oli sellega juba ka varem tegeleenud. Karl Jakop

kasutas filmimiseks meie kooli kaameraid ja monteerimiseks tasuta tarkvara DaVinci Resolve. Teises kõnes tutvustasime teineteisele kasulikke äppe. Tore oli oma partnereid näost näkku näha, oma võõrkeeleoskust ning esinemisjulgust proovile panna. 31. mail saime aga hakkame tõelise väljakutsega – veetsime koolipäeva nutitelefonideta. Oli võimalik!

Olime oktoobrist aprillini teinud väga palju erinevaid projekte ülesandeid ja tutvunud mitmete töökeskkondadega. Meie õpetaja esitas projekti vabariiklikule projektikonkursile. Ootasime tulemusi suure põnevusega ning ei pidanud pettuma. Saime vabariigis I koha! Meie auhinnaks oli kõik Tallinnasse Nukufilmi Laste-stuudiosse animatsiooni töötuppa.

25. oktoobril saime rõõmustava teate, et meie koolile on antud Euroopa kvaliteedimärk silmapaistva töö eest eTwinningu projektiga „*My Precious Phone*”. Kvaliteedimärk tõestab seda, et meie tööd on tunnustatud Euroopa kõige kõrgemal tasemel.

Retk animatsiooni maailma

17. novembril veetsime päeva Tallinnas. Töötoas olid tegevused väga hästi organiseeritud. Kõigil oli piisavalt tööd ja kõik töötasid korralikult, keegi ei logelenud. Juhendajaks oli Sonda, kes õpetas meile selgeks animatsioonitegemise põhitööd ja rääkis natuke ka animatsiooni ajaloost. Ta näitas meile veel, kui palju on erinevaid stiile ja võimalusi animatsiooni ja lühifilme teha. Meie väike rühm jagati kolmeks väiksemaks rühmaks ning iga rühm pidi endale valima animeerimiseks meeldiva teema.

Esimene rühm otsustas teha filmiklipi jõululaada reklaami

kohta. Töömeetodiks valiti roheline ekraanvõte (*greenscreen*). See tähendas, et valitud joonisfilmitegelastega tehti lugematu arv vajalikke stseene ja pildistati kogu tegevus üles rohelisel taustal. Pärast filmi kokku pannes muudeti roheline taust jõuluteemaliseks pildiks ning lisati muusika. Filmiklipp tuli väga lahe ja kõigile väga meeldis see tegevus, kuna see oli kaasahaarav ning kellelgi ei hakanud igav.

Teine rühm tegi jõulutervituse teistele maadele, kes meie järgmises eTwinningu projektis osalevad. Selleks tehti esmalt plastiliinist valmis kujud. Film tuli kokku panna paljudest kaadritest, mida oli väsitav teha. Kõiki kujukesi pidi vähehaaval liigutama, et nad lõpuks oma kohale jõuaksid. Kui pildid said lõpuks tehtud, tuli need kokku panna. See oli tore, sest siis oli lõpuks ka näha, kuidas töö välja kukkus. Kogu multika tegemine oli huvitav, sest keegi sellest rühmast polnud kunagi midagi sellist teinud.

Kolmas rühm tegi lühikese animatsiooni suitsetamisest ja miks see inimesele kahjulik on. See valmis aeglaselt, kuna pidi

tegema palju pilte ning iga pildi järel laua peal vastavalt “mehikest” sättima ja liigutama. Ka sellele rühmale meeldis animatsiooni tegemine, sest see oli uus kogemus ning polnud väga raske.

Meelde jäävat vanalinnast

Pärast filmistuudios käimist läksime läbi vanalinna bastionikäikudesse. Enne käikudesse minemist näidati meile üht lühifilmi, mis rääkis Tallinna kaitserajastite ajaloo. Kuna olime just ise teinud lühikest joonisfilmi, siis oli tore vaadata, mida oma ala professionaalid on korda saatnud. Käikudes oli päris märg ja niiske ning trepid sügavad ja libedad. Käigud olid kujutatud erinevate ajaperioodide ning tegevuste järgi, mis seal toimunud on. Ühes kohas näiteks mängis punkmuusika ja meile räägiti, kuidas miilits punkareid tänavalt korjas ning välimuse pärast arestimajja viis ja kuidas punkarid läksid end miilitsa eest käikudesse peitma. Edasi minnes räägiti meile kodututest, kes samuti seal elanud on, ning siis liikusime ajateljel veel varasemasse aega, nimelt II maailmasõja perioodi. Meile räägiti, kuidas käigud olid olnud

tuhandle inimesele varjendiks, kui 9. märtsil 1944. aastal Tallinnat terve öö pommitati. Seal vaatasime ka väikest filmiklippi, kus nägime, mis oli 10. märtsil pommitamise tagajärg. Edasi minnes saime pähe proovida ka gaasimaski. Kui jõudsim Põhjasõja perioodi, räägiti meile, kuidas plaaniti ehitada üksteist bastioni, kuid valmis ehitati vaid kolm, sest ehitamine oli kallid, raske ja aeganõudev. Hiljem sõitsime ka rongiga, kus sõites vaatasime ka üht filmi.

Tegime lühikese jalutuskäigu ka Tallinna vanalinnas. Esmalt vaatasime Toompea lossi ja käisime Aleksander Nevski katedraalis. Ostsime küünlaid, süütasime neid ning imetlesime kiriku külluslikke kaunistusi. Edasi jalutasime linnamüüri äärde, tegime seal pilte ja nägime müüri konutavat hiidkajakat. Vaade Tallinnale oli ilus. Otsustasime ära käia ka Vabaduse väljakul ning jalutada mööda Harju tänavat Raekoja platsile. Seal oli palju inimesi, suur ja uhke ehitatud kuusk ning selle ümber jõuluturg. Ostsime mandleid ja nautisime mõnusat meeleeolu.

Päev oli igati kordaläinud. Ja et i-le korralik täpp pandud

Projekti eesmärk oli:

- panna õpilased mõtlema nutitelefonide kasutamise kasulikkusest ja kahjulikkusest;
- tuletada meelde nutitelefonide abil internetis surfamise ja sotsiaalmeedias toimetamise kirjutamata käitumisreeglid;
- täiustada nii õpilaste kui ka õpetajate arvuti- ja infotehnoloogiaalaseid oskusi;
- suurendada õpilaste kultuuriteadlikkust ja avardada nende silmaringi;
- julgustada rahvusvahelist koostööd;
- parandada nii õpilaste kui ka õpetajate võõrkeele-, esinemis- ja suhtlusoskust.

< 8.b õpilased töötoas.

saaks, nägime enne bussile minekut, kuidas päikeseloojangul Pika Hermannini tornist Eesti Vabariigi lippu langetati. See oli erakordne kogemus, sest keegi meist polnud seda varem näinud!

Sellest eTwinningu projektist oli õppida nii mõndagi, eelkõige telefonide plusside ja miinuste, Tšehhi, joonisfilmide ja Eesti Vabariigi kohta. Samuti sai praktiseerida inglise keelt ja tutvuda omaelaliste õpilastega Tšehhist. Me arvame, et sellest projektist oli kasu, kuna nüüd teame paremini, et telefonita saab peaaegu hakkama. Siiski on telefonis asju, ka harivaid, mida kusagil mujal teha ei anna. Eelkõige saime oskuse osaleda rahvusvahelises projektis ning erilist rõõmu valmistab võidu käigus tulnud auhind. Meie auhinnareis oli väga tore, saime oma klassikaaslastega koos aega veeta ja teha midagi teistsugust. Filmistuudios kõik oli põnev ja kasulik ettevõtmine. Meile kõigile meeldis projektis osaleda ja teeme seda veel hea meelega.

*Võru Kreutzwaldi Kooli
8.b klassi inglise keele rühma
õpetaja Ere Tummi õpilased*

NOORSOOTÖÖ

Võru noortekeskuse tegemistest aasta alguses

Uus aasta Võru noortekeskuses on alanud tavapäraselt tegusalt, pakudes nii väljakujunenud kui ka rea uusi tegevusi.

Jätkub eelmise aasta lõpus Võru noortekeskuse, politsei ja kohalike noorte koostöös algatatud ühiskampaania „Tulime koos, läheme koos!” (pildil), mille eesmärk on panna inimesi ümbritsevat märkama ja hoolima. Kampaania algatajad peavad oluliseks, et kaduma läinud inimesi oleks vähem. Kadumise ennetamiseks saab inimene ise palju ära teha. Kui lähed koos sõbraga klubbis/peole, siis lahkuge koos ja jõudke kenasti tagasi koju. Hoolimine algab meist endist, alustades isendast tulevad ka teised sellega kaasa. Olles tähelepanelik ja hooliv, saad sa oma kogukonnas palju muuta. Kampaaniat saab jagada FB lehel „Tulime koos, läheme koos!”.

Alates sellest aastast on noortekeskuses võimalus osaleda Võru Noorte Tugila eestvedamisel noorte vanemate (kuni 26 eluaastat) kohtumistel. Noored lapsevanemad saavad tulla noortekeskusesse koos lapsega ja veeta aega teiste noorte lapsevanematega, jagada kogemusi ning

kutsutud esinejad räägivad erinevatel teemadel.

Jaanuarist alustas harrastuskalanduse õpitubade sari, mida sellel aastal viib läbi noor hobikalastaja. Kalandusalased õpitoad toimuvad projekti „Kubija järve kalastusplatvormi rajamine” raames ning projekti kaasrahastab AS Keskkonnainvesteeringute Keskus 2017. aasta keskkonna programmi kalanduse alaprogrammist. Võru noortekeskuse FB lehel on veel võimalus registreeruda ja tulla osalema.

Igal teisipäeval kell 16.30 saab osaleda Kolme Pörsakese teadusringis. Oodatud on noored vanuses 6–11 eluaastat. Noored saavad teha vingeid teaduskatseid ja meisterdatakse lõbusaid teadusvidinaid. Osalustasu on 21 eurot kuus. Esimesel korral saab tasuta tulla tutvuma.

19. jaanuaril külastati Kuutsemäge, et tekitada noortes huvi lumelaua ja mäesuusatamise vastu. Peame oluliseks tutvustada noortele erinevaid liikumisvõimalusi.

Ole kursis meil toimuvaga Facebookis!

*Maivi Liiskmann,
Võru noortekeskuse juhataja*

TASUB TEADA

Võrumaa koolidel on taas võimalus liituda kiusamise vähendamise programmiga

SA Kiusamisvaba Kool kutsub kõiki Võrumaa koole üles liituma kiusamise ennetamise ja vähendamise programmiga KiVa. Huvitatud koolide sooviavaldusi oodatakse kuni 16. veebruarini.

Uuringud näitavad, et iga neljas kuni viies Eesti koolilaps on kiusamise ohver. „Kiusamine on seega tõsine probleem, mis mõjutab nii laste vaimset kui ka füüsilist tervist, aga ka õpitulemusi, enesehinnangut ja mina-pildi kujunemist ehk ühe tulevase täiskasvanu edasist elu tervikuna,” selgitab sihtasutuse Kiusamisvaba Kool tegevjuht Triin Toomesaar. „Seetõttu on äärmiselt oluline koolidel tegeleda süsteemse ja järjepideva kiusamise ennetamise ja vähendamisega,” on ta konkreetne.

Turu Ülikooli teadlaste poolt välja töötatud teadus- ja tõendus-põhine KiVa-programm pakub selleks väga konkreetset tööriista, sisaldades hulgaliselt praktilisi tegevusi ja materjale, sh veebipõhist õpet.

Hetkel rakendab programmi Eestis ligi 50 kooli. Tänavu sügisel soovatakse KiVa-ga laieneda veel 20 Eesti kooli, sh keelekümbluskoolidesse. Pooled uuel õppeaastal programmi rakendavatest koolidest on juba leitud, kuid värbamisega soovatakse leida veel 10.

Kõik huvitatud koolid on hiljemalt 16. veebruaril oodatud täitma sooviavaldus SA Kiusamisvaba Kool kodulehe www.kiusamisvaba.ee vahendusel. Samast veebist leiab ka lisainfot programmi ning seda juba rakendavate koolide kogemuste kohta.

*Merili Kärner,
SA Kiusamisvaba Kool
kommunikatsiooni- ja turundusjuht*

100 AASTAT EESTIKEELSET GÜMNAASIUMIHARIDUST VÕRU LINNAS

Käesoleval aastal tähistab Eesti Vabariik 100. juubelit. Võrus on sel aastal topeltjuubel, kuna lisaks vabariigi juubeliaastale möödub 100 aastat eestikeelse gümnaasiumihariduse andmisest linnas.

Eestikeelse gümnaasiumi loomine Võrru

Võrus algas võitlus emakeelse koolihariduse eest 1917. aasta aprillis, kui pandi alus Võrumaa Õpetajate Liidule, mis seadis eesmärgiks eestikeelse hariduse sisseseadmise Võrus. 1917. aasta augustikuu alguses sai teatavaks, et Riia Aleksandri ja Polangeni gümnaasiumid, mis olid I maailmasõja tõttu evakueeritud Võrru, evakueeritakse edasi Venemaale. Et eeltähtendatud gümnaasiumidesse oli õppima asunud palju eesti poeglasi nii Võru linnast kui ka ümbruskonnast, siis jäänuks nende keskkoolihariduse saamine pooleli venekeelsete gümnaasiumide Võrust äramineku tõttu.

Nii linnast kui ka maalt keskkooli astuda soovivate õpilastehulk oli suur ja see näitas, et poeglaste keskkooli on hädasti tarvis.

Seetõttu otsustasid lapsevanemad, iseäranis need, kelle lapsed õppisid evakueeritud gümnaasiumides, asutada oma poeglaste gümnaasiumi. Lisaks ajale oli puudus ka rahast ja ruumidest, seetõttu tegutseti kiirelt. Loodi oma kooliasutamise kuratoorium ning kiire ja eduka tegevuse tulemusena asutati juba sama aasta 15. septembril Võru poeglaste eragümnaasium. Esimene samm eestikeelse gümnaasiumi rajamiseks oli astutud.

Võru poeglaste eragümnaasiumi õpilased ja õppejõud 1917. aasta sügisel, direktoriks oli Vitold Budkovsky.

1918. aastal alustas Võru Rahvahariduse Selts aktiivset tegevust riikliku gümnaasiumi rajamiseks Võrru ja 1918. aasta sügisel palgati kooli rajama Aleksander Raudsepp, kes võttis pakkumise vastu ja endises Võru poeglaste eragümnaasiumi ruumides Jüri tn 39 alustaski 10. septembril 1918. aastal tööd algselt viie, hiljem

kuue põhiklassiga gümnaasium. Eestikeelne gümnaasiumiharidus oli saanud tuule tiibadesse.

Arthur Ruusmaa,

Vana-Võromaa muuseumide peavarahoidja

Ülevaade gümnaasiumiharidusele pühendatud üritustest

Saja aasta möödumist eestikeelse gümnaasiumihariduse andmise algusest Võrus tähistatakse 2018. aastal ülelinnalise ürituste sarjaga, milles osalevad kõik siin tegutsevad koolid, Võrumaa Keskraamatukogu, Vana-Võromaa muuseum ja koolide vilistlased. Gümnaasiumiharidusele pühendatud üritustest on oodatud osa saama kõik huvilised.

Aasta jooksul kohtuvad meie tänaste kooliõpilastega erinevaid eluolusid esindavad, Võru linnas gümnaasiumihariduse

omandanud inimesed. Vilistlaskohtumised said avalöögi jaanuarikuus, kui koolides rääkisid enda karjäärast ja huvialadest Kuperjanovi jalaväepataljoni kaplan leitnant Anna-Liisa Vaher ja patareiveebel Ahti Pill ning Põhja prefektuuri liiklusteenistuse vanem Sirle Loigo.

Veebruaris on planeeritud kohtumised riigitegelaste ja poliitikutega, märtsis teatriinimestega, aprillis jagavad elukogemust meditsiini- ja spordivaldkonna tegijad ning mais Võru linnas gümnaasiumi

lõpetanud tänased kirjanikud, ajakirjanikud ja kunstnikud. Septembris ja oktoobris toimuvad kohtumised merenduse ja lennunduse ning ettevõtluse ja hariduse valdkonda esindavate vilistlastega. Vilistlaskohtumised kulmineeruvad 22. novembril teaduskonverentsiga kultuurimajas Kannel. Vilistlastele on pühendatud 2018. aasta oktoobris Võru Kreutzwaldi Kooli poolt korraldatav kokkutulek Kreutzwaldi kooli ja endiste Võru linna koolide vilistlastele Võru Kreutzwaldi

Gümnaasiumist, Võru 1. Põhikoolist ja Võrusoo Põhikoolist.

Gümnaasium 100 raames toimub lastekaitsepäeval Keslinna pargis heategevuslik õpilafirmade laat, kus osalevad õpilafirmad kõikidest Võru linnas tegutsevatest koolidest ja väljastpoolt (nt Põlvast).

Võrumaa Keskraamatukogu lugemissaalis avatakse märtsis näitus „Sajand eestikeelset gümnaasiumiharidust Võrus”. Kümnenadat ja viimast korda toimuv Keslinna pargi raamatukogu koguneb 1. augustil

seminariraamatukoguna Võru Gümnaasiumi siseõuel.

Võru linna sünnipäevapidustuste raames toimuvad 17. ja 18. augustil ringkäigud koolimajadesse, mis on läbi aegade olnud keskkooli majad.

Vana-Võromaa muuseumis avatakse sügisel vanade kooliasjade näitus ning tänased õpilased on oodatud vanaaegsesse koolitundi.

Endisaegsete gümnaasistide ja õpetajate mälestustest kooliajast kirjutab Arthur Ruusmaa kord kuus Võru Linna Lehes ja Võrumaa Teatajas.

Jaanuarist oktoobrini on avatud veebiviktoriin „Eestikeelne

gümnaasiumiharidus 100”. Iga kuu esitatakse kolm uut valikvastustega küsimust. Viktoriin on avatud järgmise kuu 15. kuupäevani. Viktoriinis osalenute vahel loositakse välja auhinnad ning eraldi tunnustatakse silmapaistvalt tublisid viktoriiniküsimustele vastajaid.

Gümnaasiumihariduse 100. juubeliaasta puhul valmis logo, mille lõpliku versiooni arendas õpilaste mõtetest Võru Keslinna Kooli kunstõpetaja Tiina Suumann.

Anita Kikas,
haridusspetsialist

Gümnaasiumiharidusele pühendatud üritused veebruarikuus

Võru linnas tegutsevates koolides toimuvad vilistlaskohtumised ning on avatud veebiviktoriin. Veebiviktoriini teemaks on kool, mida võib pidada eestikeelse gümnaasiumi eelkäijaks. Küsimustele saab vastata 15. veebruarini. Viktoriin on leitav lingilt goo.gl/s7PqFq.

Vilistlaskohtumiste ajagraafik koolides:

- Taavi Linnamäe – 5. veebruaril kell 13.05 Võru Kreutzwaldi Koolis ja kell 14.40 Võru Gümnaasiumis
- Miiko Peris – 13. veebruaril kell 9 Võru Keslinna Koolis ja kell 11.05 Võru Kreutzwaldi Koolis

- Siim Meeliste – 14. veebruaril kell 10 Võru Täiskasvanute Gümnaasiumis ja kell 12.35 Võru Kreutzwaldi Koolis
- Toomas Piirmann – 21. veebruaril kell 12 Võru Täiskasvanute Gümnaasiumis

Täpsem info kohtumisel osaleda soovijatele koolist.

TUNNUSTUS

Võru Gümnaasiumi direktor sai noore haridustegelase preemia

President Kersti Kaljulaid andis läinud kuul üle Vabariigi Presidendi Kultuurirahastu 2017. aasta noore haridustegelase preemiad, millest ühe pälvis ka Võru Gümnaasiumi direktor Karmo Kurvits (pildil).

Karmo Kurvits on lõpetanud Tartu Ülikooli, kus ta omandas sotsiaalteaduste magistrakraadi. Õpetajatööd alustas ta 22-aastaselt Tartu Kunstigümnaasiumis, viis aastat hiljem sai ta Võru riigigümnaasiumi asutamise võtmeisikuks. Kooli loojana on Karmo Kurvits olnud visionäär ja eeskuj, teinud mõtestatud valikuid, lähtudes kooli asukohast, kogukonnast ja selle elust-olust.

Veel said preemia Tartu Annelinna Gümnaasiumi temaatikaõpetaja Maksim Ivanov ja Anna Haava nimelise Pala Kooli direktor Grete-Stina

Haaristo. Reaalteaduste eripreemia pälvis Tallinna Reaalkooli keemiaõpetaja ja õppealajuhataja Martin Saar.

Noore haridustegelase preemiaid rahastab Danske Bank ning nende suurus oli kõikide laureaatide puhul 4000 eurot.

ETTEVÕTLUS KOOLIS

Ettevõtlik Kreutzwaldi kool

Sellel õppeaastal on Võru Kreutzwaldi Kool rohkem tähelepanu pööranud ettevõtlikkusele, et õpetada noori targalt majandama ning oma õpinguid ja karjääri planeerima.

Õppeaasta algul alustas õpetajate Blanca Punt ja Leili Sõmeri eestvedamisel koolis ettevõtlusring. Selles tutvustatakse majandusega seotud mõisteid ning Eesti majandus- ja ettevõtlusprogramme („Mina ja majandus”, „Mina ja ettevõtlus”, „Õpilafirma/Minifirma”, „Töövarjupäev”), õpitakse targalt majandama, kohtutakse huvitavate inimestega ja osaletakse erinevatel üritustel.

Õpilastel õnnestus esimesel poolaastal osaleda haridusprogrammis „Ettevõtlik kool”, mille eesmärk on ettevõtliku õppe integreerimine koolisüsteemi, et tõsta hariduse

kvaliteeti ja seeläbi noorte edukust elus. Programmi raames külastas oktoobris kooli Võrumaalt pärit Edgar Aronov ettevõttest Gaaana OÜ, kes rääkis oma loo sellest, kuidas temast sai ettevõtja.

Sellest kohtumisest inspireeritunana said kõik Võru Kreutzwaldi Kooli õpilased 29. novembril tutvuda ringiliikmete loodud mänguga „Flip Jack”. Suurim esitlus aga toimus noortel ettevõtjatel (Rasmus Tähe, Richard Tupp, Sander Punt) 16. detsembril toimunud Võru jõululaadal. Laat läks poistel igati edukalt, ära müüdi 30 toodet.

Tublid ja ettevõtlikud olid esimesel poolaastal ka 8.b klassi õpilased, kes korraldasid 18. detsembril heategevusliku jõululaada, et toetada SA Võru Kreutzwaldi Kooli Fondi. Fondi rahasid kasutatakse kooli parimate õpilaste

Lauluisa kooli ettevõtlikud lapsed. Foto: Blanca Punt

tunnustamiseks, õppekäikude toetamiseks ja vilistlaste kokkutuleku korraldamiseks.

Häid ideid ja ettevõtlikkust kõigile ka uude aastasse!

Urmas Ott,
Võru Kreutzwaldi Kooli infojuht

LAULUISA RADADEL

F. R. Kreutzwaldi mälestuspäeval tänati tema pärandi edasikandjaid

Traditsioonilisel Kreutzwaldi mälestuspäeval 14. detsembril kuulutati välja 2017. aasta Kreutzwaldi mälestusmedali laureaat ja anti kätte Kreutzwaldi stipendium.

Lauluisa mälestuspäevale muuseumis lisas erakordsust ja sära mälestusmedali laureaadi Cornelius Hasselblatti värvikas sõnavõtt eesti kirjandusse jõudmise teekonnast.

Küllap pidi nii mõnigi kuulajatest tunnistama oma kirjanduslike teadmiste allajäämist. Mis sundis siis Hasselblatti jõulueelsel kiirel ajal Hollandist Võrru sõitma? Kui vastata lühidalt ja täpselt, nagu Hasselblatille omane, siis on siin kohane ainult üks sõna – armastus. Armastus eesti keele ja kirjanduse vastu (teos „Ma armastasin eestlast“).

F. R. Kreutzwaldi mälestusmedal määrati Hasselblatille eesti rahvusepost „Kalevipoeg“ tutvustavate ja uusi aspekte avavate käsitluste eest (esimene ingliskeelne monograafia „Kalevipoegast“: „Kalevipoeg Studies. The Creation and Reception of an Epic“ 2016), eesti kirjanduse järjepideva tutvustamise eest („Eemalt vaadates. Veerand sajandit eesti kirjandusega“ 2015; monograafia „Eesti kirjanduse ajalugu“ saksa keeles 2006, eesti keeles 2016) ning eesti kirjanduse tõlkimise eest (M. Unt, T. Önnepalu, J. Kross, M. Berg, V. Luik jt).

Kreutzwaldi stipendiumi sai Parksepa Kesk- kooli 10.a klassi õpilane Markus Juul, keda ise- loomustas klassijuhataja Aigi Pütsep: „Markuse hea suhtumine õpingutesse ja uudishimu uute teadmiste suhtes on tema üks kiiduväärsemaid omadusi, mida tiivustada.“

Märgilise tähendusega sündmuseks oli pilt- eepose „Kalevipoeg/Kalõvipoig“ III osa esitlus. Oma nägemuse esitas selle erakordselt suure ettevõtmise eesotsas seisev Raoul Annion ning pildikeelt tutvustas noor kunstnik Ats Nukki.

Kreutzwaldi pärandi edasikandjad on 7.a klassi õpilased, kes esitasid meelolukaid pilte Reinuvader Rebase lugudest (klassijuhataja Erja Arop, juhendaja Helena Linnamäe).

Kreutzwaldi stipendiumi saaja Markus Juul.
Foto: Malle Avans

Võru Kreutzwaldi Kooli direktor Kaider Vardja autasustas temaatilise veebiviktoriini („Reinuvader Rebane“) võitjaid.

Muuseumipoolne tänu kuulus ka jutuvest- jatele (Silvi Jansons, Helju Kalme, Ruth Toots, Siiri Toomik, Helle Laanpere), kes jutustasid Kreutzwaldi muinasjutte nii Võrumaa koolides kui ka lasteaedades.

Aimi Hollo

Cornelius Hasselblatt (1960) – estofiil, fennougrist, keele- ja kirjandusteadlane, eesti kirjanduse tõlkija.

1998–2014 Groningeni ülikooli soome-ugri keelte ja kultuuride professor. Tartu Ülikooli audoktor, Eesti Teaduste Akadeemia välisliige.

Kesksed uurimisvaldkonnad on eesti keel ja kirjandus, eriti keelekontaktid, eesti kirjanduse vastuvõtt ja levik saksa keeles. Ta on avaldanud ligi 400 artiklit, esseed ja arvustust, 20 mono- graafiat ja toimetanud üle 15 kogumiku. Ta on tõlkinud üle 30 eesti autori saksa ja hollandi keelde. Südamasjaks on olnud eesti kirjanduse tutvustamine mujal maailmas. Ja siin ei ole läbi ajaloo Hasselblatille võrdset.

Mälestusmedali laureaat
Cornelius Hasselblatt.
Foto: Malle Avans

RAAMATUTUTVUSTUS

Ilmus pilteepose „Kalevipoeg“ 3. osa

2013. aastal tulime oma väikese meeskonnaga välja ideega teha eesti rahvuseeposest „Kalevi- poeg“ piltversioon ehk pilteepos. Asjatundjatele algul hullu- meelsena tundunud ettevõtmine on ajapikku edenenud suureks ja kaasahaaravaks projektiks.

Tegemist ei ole lihtsa koomik- siraamatuga, vaid illustratsioo- nide abil on püütud luua võimalikult realistlik muinasaja maa- ilm, mis tugineb ajaloolistele al- likatele ja regivärsile. Pilteepose loomisse on kaasatud andekad kunstnikud ja visuaalne maailm on üles ehitatud mitte tuginedes paljale fantaasiale, vaid kaasates erinevate valdkondade teadu- reid ja „Kalevipoja“ uurijaid. Pilteeposele loovad lisaväärtust Eesti maapöüest välja tulnud ar- heoloogilised leiud.

Rahvuseeposele uue kuju andmise eesmärk on tuua „Ka- levipoeg“ inimestele lähemale,

elavdada muinasaegne eepiline lugu käesolevatele põlvetele ja teha sellest tänapäevases mõistes väärikas rahvakultuuri kunstiteos.

14. detsembril esitleti Võru pilteepose „Kalevipoeg“ kol- mandat osa. Kokku on plaanis avaldada seitse osa. Kolmas osa, mis sisaldab rahvuseepose 6.–8. lugu, on väga sündmusterohke.

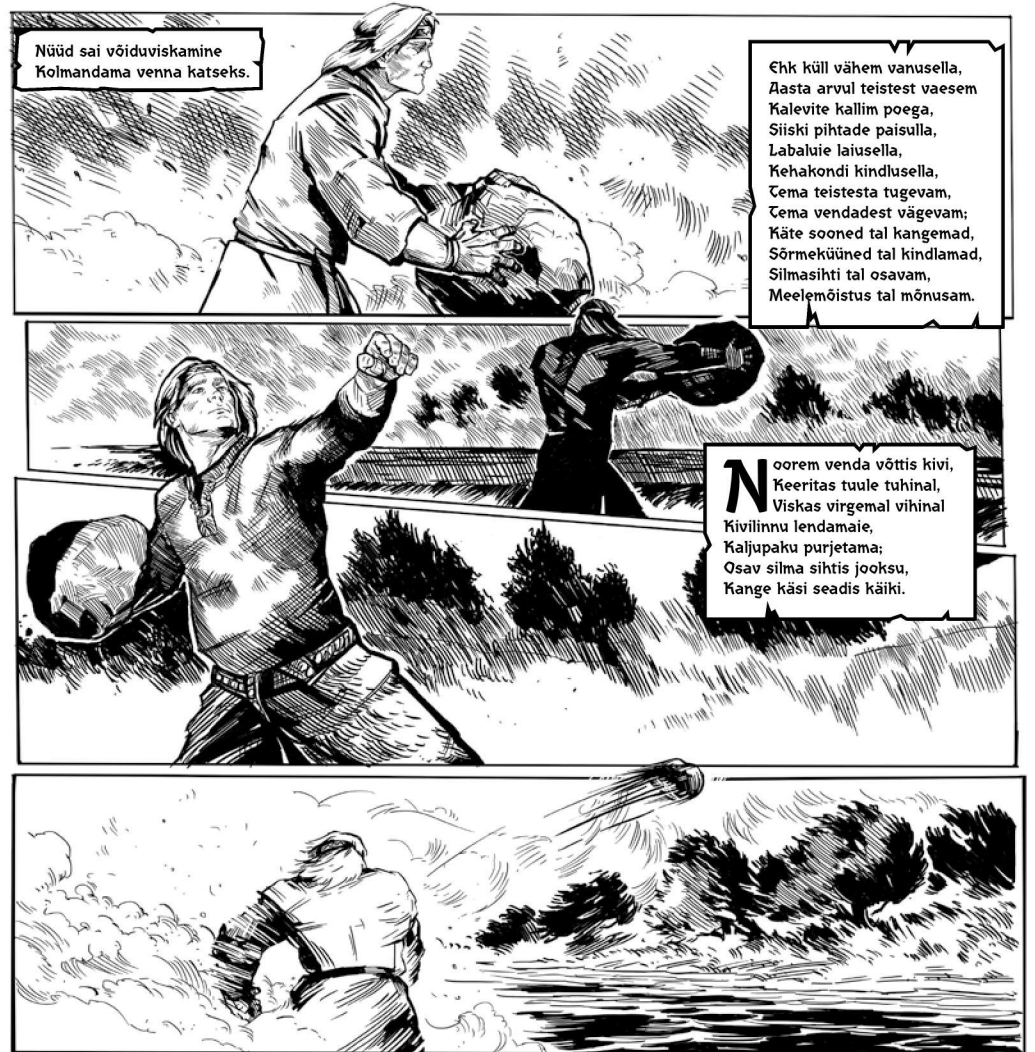
Kui meie rahvuseepost liht- salt lugeda kui juturaamatut, siis on väga raske aru saada, mis tegelikult toimub. Seega pilteepost tehes me lihtsalt ei loe, vaid töötame eepose läbi. Kõige paremini saab aru, kui lugeda rida rea haaval ja hakata endale ette kujutama, kuidas seda lugu pilti panna. Uurid juurde, kus suure tõenäosusega antud sündmused toimusid ja millised võisid tegelased välja näha. Kui niimoodi süvitsi tege- leda, siis paistab „Kalevipoeg“

hoopis uues valguses ja hakka- vad vanad tarkused silme ees lahti kooruma. Siin ongi pilt- eepose meeskond teinud ära suure töö ning lisanud värsile väga detailse pildi, et lugejal oleks lihtsam jõuda „Kalevipo- jas“ peituvate tarkusteni.

Näiteks kolmandast osast võib välja lugeda, et Kalevipoeg ei pruukinud sugugi olla rumal jõmm, nagu tihti teda näidata on tahetud. Endi hulgast ku- ninga väljaselgitamiseks heitsid Kalevite kanged pojad võistu kive. Kui nüüd kivide viskamise kirjeldust lähemalt analüüsida, siis lihtsalt tuima jõuga ei oleks Kalevipoeg võitnud. Lisaks võib veel jälile jõuda vanadele sepa- tarkustele ja kindlasti on veelgi peidus saladusi, mis teil võima- lik endil välja uurida.

Head lugemist ja vaatmist!

Raoul Annion

Kalevipoeg kivi viskamas.

Esitatakse L. Koidula ja Võrumaaga seotud autori luuletus.

IV üleriigiline Koidula etluskonkurss täiskasvanutele
10. märtsil 2018 Koidula muuseumis

Etluskonkursi Võru eelvoor
Reedel, 9. veebruaril kell 14 Kreutzwaldi muuseumis

Lisainfo ja registreerimine: Aimi Hollo, aimi@lauluisa.ee, 56297242

IV üleriigiline Koidula etluskonkurss täiskasvanutele

2018. aastal möödub 175 aastat Lydia Koidula sünnist. Väärikaks Eesti Vabariik 100 sündmuseks ja Koidula pärandi väärtustamiseks ellu kutsutud üleriigiline Koidula etluskonkurss täiskasvanutele peadib finaaloistlusega emakeele- päeva eel, 10. märtsil Pärnus, Koidula muuseumis.

Tänapäevases asjalikus maailmas on luule oma positsiooni kaotamas eriti täiskasvanute seas. Ununemas on eesti luule võim ja vägi, mis on sillutanud teed vabadusele ja iseseisvusele. Head luuleloomingut on palju ja seda lisandub õnneks iga aastaga. Kuna lugemisharjumus on vähenenud, siis on kasvanud vajadus motiveeriva vahendaja ehk etleja järele. Etleja ei ole ettelugeja, vaid autori mõtete ja stiili vahendaja auditooriumile, rakendades selleks oma annet ja oskusi. Etluskonkursi eesmärk on kirjanduse populariseerimise kaudu väärikalt tähistada emakeelepäeva ning aktiveerida täiskasvanud inimeste luule- ja etlushuvi kogu riigis. Arendada etluskunsti viljelemist nii professionaalide kui ka harrastajate hulgas ning anda oma oskuste esitlemiseks motiveeriv väljund traditsioonilise mitmetasandilise etluskonkursi näol, kus iga piirkondliku eelvooru 2–3 parimat esinejat lähetatakse finaaloistlusele Koidula muuseumis Pärnus. Konkursi osavõtjate sõelumist eelvoorudes korraldavad eesti kirjanike muuseumid jaanuarikuust.

Konkursist osavõtja peab olema vähemasti 18 aastat vana ja esinemise pikkus soovitatavalt mitte üle 7 minuti. Esitatakse kaks luuletust, millest üks peab olema Lydia Koidula ja teine esitaja enda poolt vabalt valitud eesti autori looming. Konkursi finaalis hindab esinemisi kolmeliikmeline professionaalidest koosnev žürii, kus vähemalt üks liige peab olema tegevnäitleja või luuletaja. Finaaloistluse žüriis osalemiseks on nõusoleku andnud luuletajad Triin Soomets ja Kaupo Meiel ning näitleja Jaak Johanson, kes määravad, kellele kuulub konkursi võitja auhind – Lydia Koidula pastellportreemaal (autor Vello Paluoja) – ning kõik esinevad osavõtjatele ka oma uudisloominguga. Konkursi esitv- daja on Koidula muuseum koostöös Eesti Kirjanike Muuseumide Ühinguga ja patrooniks on poeet Triin Soomets.

Lisainfo: tel 528 6522 (Elmar Trink), elmar@pernau.ee, www.parnumuuseum.ee/koidula, www.kirjanikemuuseumid.ee

RAAMATUTUTVUSTUS

Autentne armastuslugu Eesti Vabariigis 1930–1940

Läinud aasta lõpus ilmus väga ilus, aga samas väga kurb Nady Sprenk–Dorni koostatud raamat „Boris Taar. Eesti Ratsarügemendi leitnant”. Raamat on pühendatud Eesti Ratsarügemendi 100. aastapäevale ja on ühtlasi kingitus Eesti Vabariigi 100. sünnipäevaks. Seega väga sobiv teos avama juubeliaasta raamatututvustuste sarja.

Raamat räägib Boris Taari, Tartu Ratsarügemendi leitnandi elust, mis põimus Aino Sprenki eluga. Viimane õppis Võru Õpetajate Seminaris aastatel 1928–1930 ja ka seetõttu väarib

raamat tutvustamist. See on autentne armastuslugu kahe inimese elust armastuses ja saatusest Eesti Vabariigis 1930–1940.

Esimene osa – „Kirjad kahe padja vahelt 1930–1940” – sisaldab 178 autentset armastuskirja oma väljavalitule Aino Sprenkile. Raamatu teevad väärtuslikuks fotod ja dokumendid, näiteks tunnistus selle kohta, et Boris Taar võib kanda ratsarügemendi rinnamärki nr 910. Samuti postkaardid, näiteks vaatega Kütioru veskile. Palju fotosid on Värskas Põhjalaagrist, kus Boris Taar teenis ja Ainole kirjutas. Jaanipäevaeelsest kirjast 1937: „Laagris on praegu väga õudne, tolmutab õudselt, vihma ei ole siin sadanud juba Suviste pühadest saadik, rohtu siin kusagil ei näe, kõik on ära põlenud; suur loenduse plats, kus harilikult kasvab ilus rohi, on täiesti kollane, mäe nõlvakud on kõik kollased – elavaid taimi ei näe kusagil, pääle järve.”

Taar oli osav ratsutaja, võistles oma lemmikratsudega Mazurka ja Morgan, kellest on ka fotosid. Veel 14. augustil 1939 lohutab Boris oma abikaasat: „Ainoke, mina ei mõtle sugugi sõjale – ole Sina ka rahulik!” Viimane kiri kannab

kuupäeva 11. oktoober 1940.

Teises osas – „§ 58, 1941–1992” – on kajastatud dokumendid Boris Taari arreteerimisest 1941 ja hukkamisest 1942 suvel Norilski vangilaagris. Tema saatus kajastub KGB arhiivimaterjalides.

Väljavõte ülekuulamisprotokollist 30. septembril 1941: „Mina kui Eesti sõjaväe ohvitser ja olles meelestatud rahvuslikult soovisin, et Eestis eksisteeriks kodanlik-rahvuslik kord. Lugesin seda poliitilist korda õigeks ja olin valmis seda, relv käes, kaitsma”.

Boris Taar kui poliitilise repressiooni ohver rehabiliteeriti 9. septembril 1992. Aino Taar lahkus 23. oktoobril 1990 ja ei saanudki teada, et tema abikaasa rehabiliteeriti 50 aastat pärast hukkamist.

Aino Taar pärandas 50 aastat peidus olnud Boris Taari kirjad koostajale 1990. aastal. Siis olid nad veel ligi 25 aastat eraarhiivis. 2016. aasta sügisel tuli koostajale ja toetajale Heikki Boodele idee need väga isiklikud kirjad avaldada, mille eest väga suur tänu.

Inga Kuljus

KIRJANDUS

Jutuõhtu „Inimhetked ja kohtumisretked” jõuab Võrumaa Keskraamatukogusse

Veebruaris asub giid, maailmarändur ja raamatuautor Ena Mets (pildil) taas mööda Eestimaad rändama, seekord jutuõhtuga „Inimhetked ja kohtumisretked”. Ena lähtub lugude valikus Maupassanti mõttest „Meie elule annavad väärtuse teised elud, keda teel kohtame”. Oma retke alustab ta taas just Võrust ja lõpetab seekord Värskas, peatudes kokku viieteistkümnes Eestimaa paigas. Võrumaa Keskraamatukogu mõttetoas vestab Ena Mets lugusid 5. veebruari pärastlõunal kell 14.

Ena lapsepõlvunistuseks oli kirjanikuks saada ning aastaid on ta elanud kirevat elu, töötades

mitmel maal giidina ning elades siin- ja sealpool maakera. Eelmise aasta veebruaris otsustas ta esmakordselt üles astuda päris jutuvestjana. Võttis ta kaasa oma esimese raamatu „Naeratava kuu inimesed” ning käis läbi 13 Eestimaa raamatukogu, kus kohtus kokku ligi 400 inimesega. See oli Ena jaoks inspireeriv ja rikastav kogemus. „Enam ei ole jutuvestjad ainult „Lumekuninganna”-muinasjutus,” ütleb ta. Eelmisel aastal võeti Ena Metsa esimene jututuur „Naeratava Kuu rännu- ja raamatulood” Võrus soojalt vastu. Ena Mets tegeleb jutuvestmisega ka oma giidi-, terapeudi- ja väeretketööde raames – lugudel on tema jaoks tervendav ja jõudu andev vägi.

2018. aasta veebruari jutu- tuuril põimib Ena Mets kokku

vested kummalistest-rikastavatest kohtumistest retkedel Eestis ja mujal ning vahele mõned millegi poolest mällu sööbinud muinaslood. Alanud aasta on Eestimaa suur juubeliaasta, nii on osa õhtust pühendatud Eesti ja eestlaste lugudele. Suure uruguai kirjaniku Eduardo Galeano sõnul „koosneb maailm lugudest”, mitte aatomitest. Nii soovib Ena Mets talvisel külmal ja pimedal ajal tuua inimesed nendesse maailma osakesesse – lugudesse, mis paneksid uuesti elama ka kuulajate endi lood ning annaksid keset talveväsimust ja -pimedust jõudu ja inspiratsiooni. Ligi kahe tunni jooksul saavad osalejad lugude vahele ka kuuma teed ning sansulahelisiid.

Inga Kuljus

VÕRUMAA KESKRAAMATUKOGU VÕRUMAA TOETUR VAIMUKULTUURILE Aastast 1999	
NÄITUSED Eduard Viiralti graafika reproduktsoonid trepigaleriis. Valju Raudiku maalinäitus konverentsisaalis. Eesti Reservohvitseride Kogu juubelinäitus „EROK XX” lugemissaalis ja mõttetoas.	ÜRITUSED 27. jaanuaril kell 15 Eesti Reservohvitseride Kogu juubelinäitus „EROK XX” avamine. 13. veebruaril kell 17 mälumängutund.
LASTEOSAOKOND NÄITUSED Veebruaris on Võru maakonna kunsti-olümpiaadi tööde näitus.	ÜRITUSED 3. veebruaril kell 11 mudilaste jutulaupäev. 17. veebruaril kell 11 mudilaste jutulaupäev.

AJALUGU

Elust Võru linnas 1928. aasta jaanuaris

Võru sõjaväelased, esireas keskel kolonel Kruus.

Kangelaste austus Wõrus

Wabadussõjas langenud kangelasi mälestati Wõrus kolmapäeval üldise pühaliku 2-minutilise seisakuga ning tuletati mõttes meele langenud kangelasi. Sõjavägi korraldas sel päeval paraadi turuplatsil, mille vastu võttis päewakohase kõnega 7. rügemendi ülem kolonel Kruus.

Punkt kell pool 11 e.l. katkestati kõikides wabrikutes ning töökodades 2 minutiks töö ja wabriku wiled kuulutasid seisaku algust kogu linnale.

„Wõru Teataja” nr. 2, 5. jaanuaril 1928

Toetus on wäike. Linna haigemaja ehitamiseks ei jätku 15 000-kroonisest toetusest

Juba hulk aega tagasi tunnistas arstide komisjon tarwilikuks linna haigemaja ruumide laiendamise, kuna praegused ruumid wäga kitsad ja korralikku hoolitsemist haigete eest ei wõimalda. Komisjon seadis kokku ka esialgsed kawad haigemaja laiendamise kohta ja esitas need linnawalitsusele, kes kawad omakorda läbi waatas, täiendas ja linnawolikogule kinnitamiseks andis. Linnawolikogu leidiski haigemaja kiire laiendamise tarwiliku olemat ja otsustas töö- ja hoolekandeministeeriumilt 55 000 krooni toetust paluda maja ehitamiseks. Töö- ja hoolekandeministeerium wõttis oma eelarwesse selleks üles 45 000 krooni, kuid eelarwe läbiwaatamisel wabariigi walitsuses on see summa kärbitud 15 000 kroonini.

Sellega on linna haigemaja laiendamine, kuigi ka linn oma poolt nõus oli selleks andma 15 000 krooni, mõneks ajaks edasi lükatud, sest eelarwesse üleswõetud toetussumma ei wõimalda veel ehituse ettewõtmist täiel määral.

„Wõru Teataja” nr. 5, 14. jaanuaril 1928

P.S. Uus haigemaja avati alles 1. aprillil 1933. aastal.

Jüri tänaw täitmisele

Töö- ja hoolekandeministeeriumilt on Wõru linnawalitsusele saabunud teade, et hädaabitööde krediitidest 2300 krooni on määratud Jüri tänawa waksalipoolse osa täitmiseks ühiskondlike tööde korras. Linnawalitsus annab ka omalt poolt selleks tööks summasid, nii et Jüri tänaw wahest peatselt kogu oma pikkuses sõidukõlbuliseks muutub.

„Wõru Teataja” nr. 3, 9. jaanuaril 1928

Suusakursus algab homme

Sportdiliidu korraldusel algawad suusatamise kursused Wõrus juba homme. Kursusi peetakse leitn. Piibe juhatusel igal pühapäewal.

Kursusest wõiwad wõtta osa spordiselts „Ilmarise”, kaitseliidu spordiklubi liikmed ning kõik, kes suusasporti harrastawad.

Homme algab kursus kell 10 hommikul Tamula kaldal, linna-pargi ääres, kuhu tuleb koguda kõigil osa wõtta soowijail.

Kaitseliitlastel, kel weel suusad puuduwad, wõiwad neid saada kaitseliidu staabist hommikul kell 9-10. Kursuste kestel on kawatsetud pidada ka teoreetilisi loenguid suusatamise üle. Kursuse kulud on oma kanda wõtnud spordiliit ja kursustest osawõtjail mingit tasu maksta ei tule.

„Wõru Teataja” nr. 8, 21. jaanuaril 1928

Häire keskkööl.

Mõnekümne minutiga wallutati linn.

Õöl wastu möödunud laupäewa kell 1.40 öösel hakkasid Wõrus äkki kõmisema kirikukellad. Nendega ühinesid kaitseliidu sireenid. Rahwas ruttab ehmunult tänawaile – tulekahju! Algul paistawadki mõned tuletõrjujad, kuid siis selgub warsti, et on korraldatud ootamatu kaitseliidu ja sõjawäe ühine häire. Täna wail liiguwad kaitseliitlased üksi ning hulgakaupa ja ruttawad omale määratud kohti kaitsma. Warsti on kogu linna tähtsamad punktid wallutatud ja liikumine linnas täielikult seismas. Ka raudteejaama juures uutes kasarmutes asuwad karnisoniosad jõuawad paarikümne minutiga linna ja asuwad oma kohtadele. Ja warsti peale kella 2 öösel wõiwad kol. Tomberg ja 7. rügemendi ülem kol. Kruus kinnitada, et tarwilikud kohad nagu walitsusasutised, post, telegraf jne sõjawäe ning kaitseliidu poolt täielikult kaitstud on.

Häire tuli täitsa ootamatult, kuid läks siiski korda. Kaitse-malewlastest oli kohale ilmunud kuuldawasti 50 protsendi ümber. Suurt puudumisprotsenti wõib osaliselt seletada sireenide nõrkusega. Need on praegu käsitsi ümberaetawad ja ei suuda tarwilikku häält anda.

„Wõru Teataja” nr. 9, 23. jaanuaril 1928

Vanu ajalehti sirvis

Vana-Võromaa muuseumide peavarahoidja
Arthur Ruusmaa

TULEKUL

Enno Ootsingu Eesti Vabariigi 100. juubelile pühendatud kunstinäitus „JUURED JA VÕRSED. ALBUM”

26.01–25.02 Vana-Võromaa Kultuurikojas (Katariinaallee 11, Võru).

Enno Ootsing sündis 1940. aastal Räpinas. Kunstniku isa naasis Vabadussõjast allohviterina ja sai sõjast osavõtu eest krundi Alamõisa maast, kuhu asutas kodu ja perekonna.

Ootsing on Eesti kunstielus osalenud 1964. aastast alates vabagraafiku, raamatukunstniku ja akvarellistina. Ta on lõpetanud Eesti Kunstiinstituudi graafikuna, kuulub Eesti Kunstnike Liitu. Enno Ootsing oli üks kunstnike rühmituse ANK-64 asutajaliikmetest. Ta on esinenud paljudel rahvusvahelistel ja kodumaistel näitustel ning paljude mitmeid tunnustusi. Ootsing on andnud silmapaistva panuse Eesti graafikute järelkasvu koolitamiselle, olles aastail 1984–2005 Eesti Kunstiakadeemia professor ja graafikaosakonna juhataja, 2007. aastast on ta emeritiiprofessor.

Näitus koosneb sajast visuaalkunsti teosest ja näitab Eesti elu rõhuga Võrumaal läbi 100 aasta. Võrumaa eristus minevikus ja eristub ka tänapäeval teistest piirkondadest oma keele, tavade ja probleemide, kuid ka rõõmude ja murede poolest. Sajast eksponaadist koosneva näituse võib jagada kolme võrdsesse plokki: Vabadussõja piltidega algav minevikuplokk, tänapäevaplokk ning lastele pühendatud tulevikuplokk. Kunstnik on ajalooploki algmaterjaliks kasutanud vanu albumifotosid, mida kombineerib digikompositsioonideks, kasutades ka tekste ja dokumente.

Autor on 17 aastat pidanud pildipäevikuid, kuhu joonistab mälu järgi päeva jooksul kohatud või nähtud, meelde jäänud inimesi. Need joonistused on põhjaks edasisele digitöötusele teose valmimisel. Nii kujuneb panoraampilt tänastest Eesti inimestest. Ploki kolm tsükliit eristuvad üksteisest laadi poolest, olles kas eepilisemad, lüürilisemad või grotesksemad.

Jana Huul

Olete oodatud Enno Ootsingu Eesti Vabariigi 100. juubelile pühendatud kunstinäituse „Juured ja võrsed. Album” avamisele
26. jaanuaril 2018 kell 17
Vana-Võromaa Kultuurikojas
Katariinaallee 11, Võru

TULEKUL

Võru Jazziklubi kolib Stedingu kohvikusse

Võru Jazziklubi, mis on kolm aastat tegutsenud kohvikus Spring Cafe, kolib veebruaris 2018 oma neljandaks hooajaks Stedingu kohvikusse.

„Kui Võru Jazziklubiga 2015. aasta aprillis algust tegime, siis oli Võrus selleks ainult üks sobiva interjööri ja stiiliga kohvik – Spring Cafe. Sel suvel avati aga Stedingu kohvik, kus on märgatavalt rohkem ruumi ja avarust. Samuti on kohviku interjäär jazzmuusikale täpselt sobiv,“ selgitab Võru Jazziklubi projektijuht Kristel Onno. „Loodan siiralt, et kolimine annab pisut värskendust nii korraldajale kui ka meie publikule.“

Võru Jazziklubi neljas hooaeg saab alguse 23. veebruaril kell 20. Esinejaks on Velling-Soo-Velling, kes on eestikeelsele autori- ja instrumentaalmuusikale keskendunud trio, mille põhirõhk on hääle ja kitarrikõlade sümbioosil. Pileti kontserdile saab osta eelmüügist Stedingu kohvikust või kohapealt. Pileti hind on 5 eurot, alla 12-aastastele on sissepääs tasuta.

Võru Jazziklubi on jazzmuusika üritustesari, mida korraldab 2014. aasta septembris loodud MTÜ Võru Loomeselts, kuhu on koondunud kohaliku kultuuri edendamiseks huvitatud inimesed. Võru Jazziklubi kontserdid toimuvad üks kord kuus, veebruarist detsembrini. Võru Jazziklubi raames on kolme hooaja jooksul toimunud kokku 29 jazzmuusika kontserti.

Võru Jazziklubi tegemistel ja kontsertidel saab silma peal hoida Facebookis: <https://www.facebook.com/vorujazziklubi/>. Samuti saab liituda Võru Jazziklubi meelilistiga, kirjutades oma liitumissoovist vorujazziklubi@gmail.com.

Lisainfo:

Kristel Onno

Võru Jazziklubi projektijuht, +372 5373 6712, kristel.onno@gmail.com

VEEBRUAR STEDINGU KOHVIKUS

02.03 REEDE JA LAUPÄEV / TASUTA
MEEDIKOOLITUS NOORTELE
Koolitust viivad läbi Sigrid Solnik ja Marleen Pedjasaar Speaksartist.

07 KOLMAPÄEV / 20:00 / PILET 3-4€
KINOKOHVIK "ROHELISED KASSID"
Eesti 2017, žanr: komöödia, draama, krimi

14 KOLMAPÄEV / 20:00 / PILET 3-4€
KINOKOHVIK "LOGANI ÖNN"
USA 2017, žanr: komöödia, action, krimi

15 NELJAPÄEV / TÄPSEM INFO SELGITAMISEL
VEINIÖHTU
NB! Osalemine vajab eelregistreerimist.

21 KOLMAPÄEV / 20:00 / PILET 3-4€
KINOKOHVIK "PAHA LUGU"
Eesti 2017, žanr: lühifilmide kassett

23 REEDE / 20:00 / PILET 5€
VÕRU JAZZIKLUBI
Eesti Jazzliit esitleb: Velling-Soo-Velling

28 KOLMAPÄEV / 20:00 / PILET 3-4€
KINOKOHVIK "PENTSIK PUHKUS"
Prantsusmaa 2016, žanr: must komöödia

STEDINGUMAJA

KREUTZWALDI 15, VÕRU

Režissöör
Ruti Murusalu

dokumentaalfilm

Kõik sündü Võrol

Võru linna kingitus Eesti Vabariigi 100. sünnipäevaks

Stsenarist Peter Pedak | Operaatorid Kris Kelp, Kristjan Juusu, Erik Norkroos, Andrus Kumel
Monteerija Kalle Käärrik | Produtsent Silvi Jansons

Dokumentaalfilm 87 min, 2018. Esilinastus:

Võru kinos Kannel 24. veebruaril 2018 kell 14
TASUTA

Laulutsöör Anu Tauliga **LAULAME HÄÄLE VABAKS!**

Tule, kui:

- tahad laulda, aga ei julge, kuna arvad, et „elevant on kõrva peale astunud“,
- tahad avastada ja treenida oma häält,
- soovid laulda regilaule ning ei põlga ära teisigi huvitavaid laule,
- soovid rõõmu tunda ühisest laulmisest.

Laulutsöör toimub **1. veebruaril algusega kell 18.00**
Vana-Võromaa Kultuurikoja galeriis (Katariina allee 11).

Osaluspanus 10 eurot.
Info: 52 39 473

EESTI AKVARELL ESTONIAN WATERCOLOUR

2018

GUEST EXHIBITORS:
LATVIAN WATERCOLOUR ARTISTS

VÕRU
LINNA-
GALERII

VÕRU LINNAGALERIIS
30.01.-1.04.2018

LAULIS ISA, LAULIS POEGA

EESTI MEESTELAULU SELTS 30

PÄÄSE 3€ MÜÜGIL VÕRU KANDLE KASSAS

KONSTERTTUUR VÕRU KANDLES 2. VEEBRUARIL KELL 19:00

ESINEVAD: **TALLINNA MUUSIKAKESKKOOLI POISTEKOOR**,
DIRIGENT JÄNNE FRIDOLIN, KLAVERIL SAADAB KATRIN PEITRE JA
EESTI TEADUSTE AKADEEMIA MEESKOOR, DIRIGENDID ANDRUS SIIMON JA
IGOR NIKIFOROV, KLAVERIL SAADAB TIINA RENSER.

LÕÖTSPILLIMÄNGIJATE KURSUS ALGAJATELE

31.01, 14.02, 28.02
14.03, 28.03, 11.04, 25.04

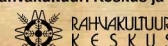
Kell 19:00-21:00

Asukoht:
Navi Seltsimaja, Võru vald

Info ja registreerumine koolitusele
Priidu Teppo info@lootsatalu.ee
tel 53 995 725

Kursust korraldavad Rahvakultuuri Keskus ja MTÜ A. Teppo Lootsatalu

Koolituse läbiviimist toetavad Eesti Kultuurkapital, Rahvakultuuri Keskus
Navi Seltsimaja

Eesti Harrastusteatriline Liit ja
SA Võru Kannel esitlevad:

HARRASTUSTEATRILISE RIIGIFESTIVAL

26.-28. JAANUAR 2018 VÕRU KANDLES

AJAKAVA

REEDE, 26. jaanuar

Etendused toimuvad Võru Kandle teatrisaalis ja väikeses saalis. Etendused algavad kell 13

Tammsaare Teater Albert Camus "Arusaamatus" lavastaja Allan Kress

Salme Vallateater Willy Russell "Reispass" lavastaja Maire Sillavee

Tornimäe Näiteselts Janno Puusepp "Teie jumal" lavastajad Urve Sepp ja Krista Kütt

Oomeriteater Anton Tšehhov "Onu Vanja" lavastaja Maret Oomer

Teater OTPAD Samuel Beckett "What Where" lavastaja Aleksandr Potužnõi

LAUPÄEV, 27. jaanuar

Etendused toimuvad Võru Kandles teatrisaalis ja kontserdisaalis. Etendused algavad kell 10

Roela näitetrupp Kartoffel Jaan Võõramaa "Mamma" lavastaja Urmas Lindlo

Taritu Tubateater Eneli Sepp "Rong" lavastaja Helle Kesküla

Kolmas Voorus instseneering Indrek Koff „Eestluse elujõust“ ainetel, kaasautorid - Merle Karusoo, Küllike Veede, Lulu, Henri Griin, Kaur Riismaa ja Charles Bukowski "Elu on - otsast teise" lavastaja Kersti Sillaots

Paistu harrastustrupp Aire Pajuri "Pime tuba" ainetel "Mamma" lavastaja Andres Linnupuu

LendTeater Jean Genet "Toatüdrukud" lavastaja Ain Saviauk

Abja EHH Teater ühislooming "Sõdalane" lavastaja Andres Linnupuu

Tartu Üliõpilasteater Kafka/Kudu "Ameerika" lavastaja Kalev Kudu

PÜHAPÄEV, 28. jaanuar

Etendused toimuvad Võru Kandles teatrisaalis, väikeses saalis ja proovisaalis. Etendused algavad kell 10:45

Vilde Teater Janno Puusepp "Minejad" lavastaja Janno Puusepp

T-Teater Ottfried Preussler "Krabatimäng" lavastaja Virko Annus

Häädemeeste Huviteater Nikolai Erdman "Enesetapja" lavastaja Aire Koop

Teater KaRaKTer Adomas Stančikas "Mida talle öelda ehk Tigu" lavastaja Nerijus Gedminas (Leedu)

Tabivere Harrastusteater Janno Puusepp "Proov" lavastaja Tõnis Lepp

OLÕTÕ OODATU

Etendused on tasuta vaadata

Täpne ajakava on vaadatud
www.vorukannel.ee
www.harrastusteatrid.org

EHL | EESTI HARRASTUSTEATRILISE LIIDI

Maskietendus „Persona” Kandles

12. veebruaril kell 14 toob Kuressaare Linnateater Võru Kandles vaatajate ette sõnaku maskietenduse „Persona” (pildil), mis on valminud itaalia lavastaja, näitleja ja teatripedagoogi Matteo Spiazzi käe all.

Üks korter. Neli inimest. Ebatäiuslikud suhted.

Neli kolmekümnendate lõpupool olevat inimest on sattunud veidra kooselu lõksu, sest see on nende meelest ainus võimalus pääseda tööorjusest, raha nimel vihatud töö tegemisest. Nad on eksinud, nad ei tea enam, kes nad on või kuhu viib nende tee. Selles korteris sünnib lugu läbi rea situatsioonide, mis avavad tegelaste naljakaid, õrnu, keerulisi, unenäolisi ja inimlikult ebatäiuslikke külgi. Kõik toimuv on vaid üks hullumeelne otsing iseenda identiteedi järele – on see siis ruum, mask, isik, hetk või puhas illusioon?

Loos kujutatud põlvkond on üles kasvanud moonutatud kujutlusviiside najal, jälgides iga hinna eest oma unelmaid, et jõuda töötatud õnneni. Näitlejad kannavad maske, mis, nagu päriselusi, langetatakse oma tegeliku mina paljastamiseks vaid hetkeks ja hoolega valitud inimeste ees...

Matteo Spiazzi on lõpetanud Itaalias Udines tegutseva teatrikunstiakadeemia ning on ennast maskiteatri- ja commedia dell'arte alal täiendanud mitmete oma ala meistrite juures. Ta on lavastanud ja andnud meistriklasside mitmel pool Euroopas, aga ka kaugemal. Tema eelmist lavastust „Belvedere pansion” mängitakse senini edukalt Valgevenes Minski riiklikus nukuteatris. Eestis on Spiazzi andnud samuti meistriklasside – möödunud sügisel teatriprofessionaalidele Tallinnas Kammerteatris ja tudengitele TÜ Viljandi Kultuuriakadeemias, tänavu juulis Tallinnas NUKU teatris. Meistriklassides keskendub ta just maskiteatril, mis on Eestis veel avastamata, aga palju võimalusi pakkuv teatrimenetod.

Kuressaare lavastust ette valmistades püüdis lavastaja koos maskimeister Annika Aedmaga ka ise mõningaid uuenduslikke nüansse leida. „Oleme püüdnud teha neid elavaks. Valgus ja vari annab selleks võimaluse. Kui muudad maski asendit, siis muutub ka ilme ja emotsioon. Alguses võivad maskid vaatajale mõjuda grotesksetena, kuid viie-kümne minutiga tõmbab etendus publiku n-ö endasse ja seda enam ei märka,” rääkis Spiazzi.

Möödunud aasta novembris osaleti edukalt lavastusega Itaalias toimunud festivalil „Premio Nazionale Giovani Realtà del Teatro, X ed. 2017” („10. rahvusvaheline noorte teatritegijatele suunatud konkurss 2017”).

Mängivad Rauno Kaibiainen, Merilin Kirbits, Kristian Pöldma ja Tanel Ting.

Piletid Piletimaailmast ja kultuurimajast Kannel.

Faks: (+372) 78 68672

SA VÕRU KANNEL

E-post: info@vorukannel.ee

Liiva 13
65609 Võru

KULTUURISÜNDMUSED JAANUAR – VEEBRUAR 2018

31. jaanuaril kell 12 Rakvere Teatri lasteetendus „TIMBU-LIMBU”
Teatrisaalis. Piletid hinnaga 8 € on müügil Võru Kandle kassas ja Piletimaailma müügipunktides. Lavastaja Kalju Kangur.
Muusikiline lastelugu kõigile, kes armastavad talvel lund süüa. Mis saaks siis, kui ühel talvel hakkaks lume asemel hoopis kartuleid sadama? Või makarone? Või hoopis magusat ja kleepuvat limonaadivihma? Just selline oht ähvardab Timbu-Limbu ja tema õukonda, sest paha nõid on tunginud lumeveskisse ja talitab seal oma kõige kurjemate kavatsustega. Timbu-Limbu poleks aga Timbu-Limbu, kui ta sellel kõigel sündida laseks. Koos oma ustavate sõpradega asutakse talve päästma. Põneval teekonnal lumeveskisse kohtutakse unise karu ning muude ohtudega. Omamoodi segadust toob kogu loosse veel Trebla, kes maailmaasjadest hoopis tagurpidi aru saab. „Timbu-Limbu” põhineb Kalju Kanguri kuldse lastelool „Timbu-Limbu õukond ja lumemõldrid”, mis oma lihtsuses on aidanud talve päästa juba mitmel Eesti põlvkonnal.

31. jaanuaril kell 19 Rakvere Teatri etendus „LENDAS ÜLE KÄOPESA”
Teatrisaalis. Piletid hinnaga 13 € ja 15 € on müügil Võru Kandle kassas ja Piletimaailma müügipunktides. Lavastaja Eili Neuhaus. Osades Ülle Lichtfeldt, Grete Jürgenson, Üllar Saaremäe, Toomas Suuman, Eduard Salmistu, Tarvo Sõmer, Madis Mäeorg, Märten Matsu, Tarmo Tagamets, Margus Grosnõi.
Hullumeelselt aus draama. Maailm kuulub tugevatele. Jänes teab hundi jõudu ja poeb põõsasse. Elu koosneb lihtsatest valikutest – olla jänes või hunt. Kõik ei ole siiski nii, nagu meile tundub. Sageli on julge hundi rinnus arglik jänku ja arglik jänku võib kasvada suureks hundiks. Tegevus leiab aset 1960ndate Ameerika hullumajas. Peategelane Randle McMurphy pole lihtsalt hull, kes satub vangla asemel hullumajja. Ta on elumees, kes kukub alati jalgadele. Endale ootamatult leiab ta enda vastast kindlakäelise öde Ratchedi, kes valitseb järgalt suletud psühhiaatriaosakonda. Eili Neuhaus: „Inimese hing ihkab vabadust ja lendutõusmist. Kuid vabadus tähendab ka vastutust. Rohkem kui kunagi varem tuleb meil otsida kurjuse tagant headust, pimeduse tagant valgust, hukkamõistu asemel armastust.” Dale Wassermani dramatiseeringu aluseks on Ken Kesey samanimeline romaan.

4. veebruaril KOOLITANTS 2018 (Võru- ja Põlvamaa tantsupäev)

25. veebruaril kell 13 klubi „HÕBEDANE JUUS” pidu
Kontserdisaalis.

www.vorukannel.ee

PILETIKASSA, INFORMATSIOON: 78 68676. Avatud E-R kella 12-16; 17-19
Peaadministraator 78 28744, teatri- ja kontserttegevuse administraator 78 68675, turundusjuht 78 68674